

Opinnäytetyö (AMK)  
Sosiaalialan koulutusohjelma  
Sosiaalipalvelutyö  
2013

Kari Ropponen

# ELÄMÄNHALLINTATAITOJA JA SOSIAALIPEDAGOGIIKKA

– kuvaus nuorisotyön pilotoinnista  
hankesuunnitelman näkökulmasta Swazimaassa



TURUN AMMATTIKORKEAKOULU  
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma | Sosiaalipalvelutyö

2013 | 49+7

Anne Merta

Kari Ropponen

## ELÄMÄNHALLINTATAITOJA JA SOSIAALIPEDAGOGIIKKA

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimivat Turun ammattikorkeakoulu ja Pelastusarmeijan Mbabanen osasto Swazimaassa eteläisessä Afrikassa. Työn tarkoituksena on tuottaa havaintoja ja taustamateriaalia nuorisotyön hankesuunnitelmalle. Nuorten pilottiryhmä on perustettu tuottamaan materiaalia projektin luomiselle. Projektissa toteutuessaan toimivat yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulu, suomalainen kansalaisjärjestö ja Pelastusarmeija Mbabane.

Opinnäytetyö on toiminnallinen, perustuen ryhmän perustamisesta ja ohjauksesta tehtyihin havaintoihin sekä teorian soveltamiseen. Tarkoituksena ei ole olla kaikkien kattava kuvaus hankesuunnitelmasta, kehitysyhteistyöstä ja nuorisotyöstä. Sen tarkoituksena on pureutua niihin haasteisiin, joita kohtaa kahden kulttuurin välisten menetelmien yhteensovittamisessa ja yhteisen projektin luomisessa.

Tuloksista selviää, että yhteistyö on mahdollista ja sillä saadaan positiivisia tuloksia aikaan. Havaintojeni perusteella suurimmat haasteet liittyvät kommunikointiin, nuorten aktivoimiseen ja ohjausryhmän vastuisiin.

Kulttuurierojen korostamisen sijaan käy ilmi yhteisten arvojen ja maailmankuvan jakaminen. HIV/AIDS:n orpouttamattomat nuoret kärsivät traumaattisista kokemuksista, köyhyydestä, seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja tulevaisuuden näkymien puutteesta. Nuorten kohtaamat haasteet ovat merkittäviä, mutta niihin voidaan pureutua sosiaalipedagogisen menetelmän avulla.

Swazimaa on pieni ja infrastruktuuriltaan kehittyvä maa. OECD:n alaisen kehitysapukomitean DAC:n kehitysmaa luokituksen mukaan Swazimaa on alemman keskitulon maa. Jos maa kuuluu kolmena peräkkäisenä vuonna ylemmän keskitulon listalle, pudotetaan se kehitysmaiden listasta. Tilastollisia taustoja vasten on Swazimaassa mahdollista saavuttaa ne tavoitteet, joita kehitysyhteistyöhankkeille on asetettu kohti omavaraista toimintaa.

ASIASANAT:

Hanke, kehitysyhteistyö, nuorisotyö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in B. Sc. of Social Services | Social Services

2013| 49+7

Anne Merta

Kari Ropponen

## LIFECOPING SKILLS AND SOCIALPEDAGOGY

The conductors of this thesis were Turku University of Applied Sciences and The Salvation Army of Mbabane, Swaziland in southern Africa. Purpose of the work is to produce observations and research material for a youth work project plan. The piloting group has been formed in order to provide material for a creation of the youth project. In realization of the project it will be cooperation between Turku University of Applied Sciences, Finnish Non-Governmental Organization and The Salvation Army, Mbabane.

Approach method of the Thesis is functional based on those observations made from forming the pilot group and research of the theoretical data. It is not a purpose of this work to lay an overall description of project planning, development cooperative work and youth work. But to cling to those challenges which are to be faced in consolidation methods between two cultures and to create a cooperative project.

Results shows co-operation is possible and it will provide positive results. According to observation the biggest challenges are related to communication; activate young's and responsibilities of a steering group.

Instead of underlining cultural differences this survey emerges common values and world view. Young orphaned by HIV/AIDS suffers due traumatic events, poverty, sexual abuse and lack of vision. The challenges youth faces are significant but they can be intervened by social pedagogic method.

Swaziland is a small country with infrastructure in developing state. The Development Assistance Committee (DAC) of the OECD classifies Swaziland as a lower middle income country on definition of the development countries. If a country is defined three years in a row as an upper middle income country, it will be dropped from the list of the development countries. If looked by Swazilands income statistics it seems as possibility to achieve those self-sufficiency aspirations set for development cooperation projects.

### KEYWORDS:

Project, Development cooperation, Youth Work

# SISÄLTÖ

<b>KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)</b>	<b>6</b>
<b>1 JOHDANTO</b>	<b>7</b>
<b>2 KEHITYSYHTEISTYÖN PIIRTEITÄ</b>	<b>9</b>
2.1. Mitä on kehitysyhteistyö	9
2.2. Suomalaisen kehitysyhteistyön taustoja	10
<b>3 HANKESUUNNITELMAN KUVAUS</b>	<b>12</b>
3.1. Mikä on hanke	12
3.2. Mihin hanketta tarvitaan	15
3.3. Ketkä hankkeita toteuttavat	19
3.4. Hankkeen tavoitteet	21
3.5 Raportointi	22
3.6 Hankeaihion ja kehitysyhteistyön liittyminen toisiinsa	23
<b>4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ</b>	<b>24</b>
4.1 Swazimaa ja Mbabane	24
4.2. Pelastusarmeija	27
<b>5 SOSIAALIPEDAGOGISTA NUORISORYHMÄTOIMINTAA</b>	<b>29</b>
5.1 Ryhmä	29
5.2 Miksi ryhmä perustettiin	30
5.3 Tavoitteet	31
5.4. Toiminta	34
5.6 Nuorisoryhmän haasteet	40
<b>6 POHDINTA. ARVIOITA HANKEAIHION TOTEUTUKSESTA</b>	<b>43</b>
6.1 Pelastusarmeijan rooli hankeaihion toteutuksessa	43
6.2 Ryhmästä saadut havainnot	45
<b>LÄHTEET</b>	<b>48</b>

## **LIITTEET**

Liite 1 project format  
Liite 2 Pilottimuistio  
Liite 3 Schedule 2013

## **KUVAT**

Kuva1. Pelastusarmeijan klinikka ja kirkko,Mbabane/Msunduza. (c Ropponen 2013)	24
Kuva 2. Asumus, Mbabane Swazimaa (c Ropponen 2013 )	41
Kuva 3. Mlilwane, Swazimaa (c Ropponen 2013)	46

## **KUVIOT**

Kuvio 1. Raportointikaavio. UM, 2005.	22
Kuvio 2. Kehityksenmittarit Swazimaassa. Global.finland.fi	24
Kuvio 3. Voimavara-aurinko, mukaillen. Friski-työkirja (Kivinen toim. 2011)	34
Kuvio 4. SWOT-analyysi, mukaillen. (Humprey A)	43

## **TAULUKOT**

Taulukko 1. Kehityksenmittarit Swazimaassa. Global.finland.fi	25
---	----

## KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)

OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
DAC	Development Assistance Committee
YK	Yhdistyneet kansakunnat
UM	Ulkoasiainministeriö
ODA	Official Development Assistance
UNDP	United Nations Development Programme

# 1 JOHDANTO

”Tuntuu jälkeinpäin käsittämättömältä, että jokainen avunantaja vei mukanaan omassa maassaan valmistetut sähkölaitteet, traktorit ja kuorma-autot, vaikkei niillä ollut vastaanottajamaassa huoltoa, eivätkä ne vastanneet maan standardeja.” (Artto 2005, 68).

Opinnäytetyöni aihe sai alkunsa vuoden 2012 syys- marraskuun välisenä aikana. Olin tuolloin suorittamassa Turun ammattikorkeakoulun sosiaalialan opintojeni harjoittelujaksoa Mbabanen kaupungissa Swazimaassa. Swazimaa on pieni absoluuttinen kuningaskunta eteläisessä Afrikassa, jonne Turun ammattikorkeakoulu lähettää vuosittain eri alojen opiskelijoita suorittamaan harjoittelujaksoa. Harjoittelupaikaksi löytyi Pelastusarmeijan Mbabanen osasto ja sen sosiaalityönäkökulma. Pehdyin siihen, mitä on sosiaali- ja kehitysyhteistyö Afrikassa. Sosiaalityö Swazimaassa on joko valtion tuottamaa tai erilaisten ulkopuolisen rahoituksen turvin toteutettavia kansalaisjärjestöjen määräaikaista hankkeita. Ajatus tutkia opinnäytetyöni aiheena kehitysyhteistyötä hankesuunnitelman näkökulmasta nousi mieltäni askarruttavista seikoista. Sosiaalityön kenttä Swazimaassa vaikuttaa sekavalta eri kansalaisjärjestöjen temmellyskentältä. Sanaa temmellyskenttä en tarkoita käyttäen halventavassa mielessä vaan kuvaamaan sitä hämmennystä, jonka itse olen pragmaattikkona kokenut. Juhani Artton Ulkoasiainministeriön julkaisussa ”Kohti kumppanuutta” kuvataan osuvasti aihetta. (Artto 2005, 68.)

Sosiaalityö Swazimaassa vaikuttaa samanlaiselta kuin yllämainittu lainaus. Sain käsityksen, että kansalaisjärjestöt toimivat jos nyt eivät aivan toisistaan tietämättä, niin ei yhteistyötä tehden kuitenkaan.

Opinnäytetyöni teoreettinen pohja on toiminnallinen kehittämistyö. Prosessikuvaus hankeaihion kytkeytymisestä nuorisotyöryhmän pilotoimiseen. Lineaarisesti se etenee kehitysyhteistyöhön ja hankesuunnitteluun tutustumisen kautta nuorisoryhmän muodostamiseen ja päättyy siitä tehtyihin havaintoihin.

Opinnäytetyöni toimii oppaana kaikille kehitysyhteistyöstä kiinnostuneille. Sitä voivat käyttää tietoperustanaan erityisesti työstä Afrikassa kiinnostuneet opiskelijat, opettajat ja vapaaehtoistyöntekijät. Opinnäytetyöni koostuu hankkeen, hankesuunnitelman ja kehitysyhteistyön teoriapohjaisesta kuvauksesta, sekä nuorisotyön pilottiryhmän perustamisen kuvauksesta. Nuorisoryhmän perustamisen tarkoituksena on tuottaa tietoa niistä haasteista ja vaatimuksista, joita onnistuneen hankesuunnitelman laatiminen vaatii. Kuvaan hankesuunnitelmaa Suomen Ulkoasiainministeriön vaatimusten näkökulmasta siinä tarkoituksessa, että tuotoksen pohjalta on mahdollista laatia hankesuunnitelma.

Ensimmäisessä osassa paneudun suomalaisen kehitysyhteistyön piirteisiin projektityön näkökulmasta. Tarkastelen myös kehitysyhteistyön historiaa suppeasti. Toisessa osassa kuvaan hanketta prosessina ja hankkeen teoriaperustaa. Kolmas osa käsittelee toimintaympäristöä ja sen vaatimuksia kahdenväliselle projektityökumppanuudelle. Neljäs osa on kuvaus nuorisotyön pilottiryhmän perustamisesta; sen tavoitteista ja menetelmistä sosiaalipeagogisiin menetelmiin pohjautuen. Viides osa on arviolle, johtopäätöksille ja pohdinnalle nuorisotyöhankkeesta ja sen mahdollisuuksista.



## 2 KEHITYSYHTEISTYÖNPIIRTEITÄ

### 2.1. Mitä on kehitysyhteistyö

Virallisesti kehitysyhteistyöstä käytetään nimeä julkinen kehitysyhteistyö, kansainväliseltä nimeltään Official Development Assistance, ODA. Sillä tarkoitetaan kaikkia niitä julkisen sektorin toimia, joilla ohjataan avustusvirtoja kehitysmaille tai monenkeskisille kehitysapua antaville järjestöille, laitoksille tai yksiköille. Kehitysyhteistyöksi laskettavien avustusvirtojen edellytyksenä on, että toiminnan tavoitteena on kehitysmaiden taloudellinen kehitys ja hyvinvointi ja myönnetyn avun lahja-asteen tulee olla vähintään 25 %. OECD:n kehitysapukomitea listaa ja tarkistaa kehitysmaiksi luettavat maat. Kehitysmaat luokitellaan myös Maailmanpankin bruttokansatulotietojen mukaan kolmeen luokkaan: matalatuloiset (Other Low Income), alemmat keskituloiset (Lower Middle Income) ja ylemmät keskituloiset (Upper Middle Income). Näiden lisäksi on vielä määritelmä vähiten kehittyneet maat (Least Developed Countries). Määritelmä vaatii, että YK on anomuksesta hyväksynyt maan tähän ryhmään. Tässä ryhmässä käytetään bruttokansantulon lisäksi muitakin indikaattoreita; kuten lukutaito ja tuotantorakenteet. (UM 2010,18.) Swazimaa kuuluu alempiin keskituloisiin maihin, mikä tarkoittaa Bkt:na 936-3705 dollaria vuonna 2007. (UM 2010, 152).

Kehitysyhteistyön muodot ovat monenkeskinen ja kahdenvälinen kehitysyhteistyö. Monenkeskinen eli multilateraalinen kehitysyhteistyö tarkoittaa sitä, että tuen maksajamaa ei määrittele mihin varat käytetään vaan päätöksen tekee tuen saava elin tai järjestö. Monenkeskinen yhteisö tai järjestö tarkoittaa sitä, että kyseessä on kansainvälinen, hallitusten välinen elin tai monenkeskisen yhteisön itsenäisesti johtama, valvoma ja hallinnoima rahasto. Tällaisia järjestöjä ovat esimerkiksi Maailmanpankki tai YK:n tietyt järjestöt. Kahdenvälisen kehitysyhteistyön määritelmä on mielestäni ilmaistu löyhästi – kahdenvälistä yhteistyötä on kaikki sellainen toiminta, joka ei ole määriteltävissä monenkeskiseksi, mutta muuten täyttää kehitysyhteistyölle annetut ehdot. Käytännössä tämä tar-

koittaa esimerkiksi sitä, kun tuki myönnetään kansalaisjärjestön suorittamalle kehitysyhteistyöhankkeelle. (UM 2010,18.)

Suomen kehitysyhteistyöpolitiikka noudattaa YK:n vuosituhattavotteiden linjauksia; vähentää köyhyyttä ja edistää taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja luonnon-taloudellisesti kestävästä kehitystä. Kehitysyhteistyömäärärahojen käytöstä tulee harjoittaa läpinäkyvää ja avointa tiedottamista. (UM 2010,5.) Kansalaisilla on oikeus tietää verorahojen käytöstä.

Kahdenvälisessä yhteistyössä Suomella on pitkäaikaisina kumppaneina Etiopia, Kenia, Mosambik, Nepal, Nicaragua, Sambia, Tansania ja Vietnam.(UM 2010,5.)

## 2.2. Suomalaisen kehitysyhteistyön taustoja

Suomi on ollut kehitysyhteistyössä mukana 1960-luvulta saakka. Tosin kehitysyhteistyön piiriin voidaan katsoa kuuluvan myös noin sata vuotta sitten aloitettu lähetystyö Namibian Ambomaalla. Virallisesti valtion toimesta antaman avun Suomi on aloittanut vuonna 1961. Yleisellä tasolla Suomen avun aloittaminen määritellään vuoteen 1965, jolloin Ulkoministeriön alaisuuteen perustettiin kehitysaputoimisto. Historiamme kehitysyhteistyössä on siis varsin nuori. Suomi oli sotien jälkeen rampautunut valtio ja itsekin vielä 1950-luvulla avustettavien maiden piirissä; vielä vuonna 1955 Suomi sai European Development and Reconstruction Bank:lta jälleenrakennuslainaa.(Järvelä 2008, 26.)

Suomen kehitysyhteistyö oli valtioiden välistä aina 1970-luvun lopulle saakka. 1980-luvulta asti kansalaisjärjestöjen osuus on kasvanut. Kansalaisjärjestöjen rooli ei kuitenkaan ole ollut aivan ongelmaton. Kansalaisjärjestöjen osalta on kritisoitu niiden tutkimuksen ohuutta, teoreettisuuden heikkoutta kontekstualisoinnin puutetta Järvelän mukaan Suomessa on alle 300 kehitysyhteistyötä tekevää kansalaisjärjestöä. (Järvelä 2008, 23.)

Suomen kahdenvälisen avun pääpaino on matalatuloisten maiden tukemisessa. Eniten Suomen maksatuksista menee Afrikkaan ja sinne kanavoidaan myös suurin osa rahoituksen kasvusta. Suomi on ollut tukemassa projektiluontoista apua, mutta tässä on muutosta. Suora budjettituki ja sektorituki ovat kasvava kehitysavun muoto. (UM 2010, 3.)

Suomi on ollut kehitysyhteistyössä jäljessä 0,7% bkt osuuden tavoitteesta. Entinen kehitysministeri kertoo kotisivuillaan Suomen kehitysyhteistyön olevan vuonna 2012 arviolta 0,56% bkt:sta.(Hautala, 2011). Aktiivista aikaa Suomen osalta on ollut vuosien 1979-1991 välisenä aikana. 1979 alkoi Suomen avun kasvu 0,21 prosentista aina 1991 0,8 prosenttiin. Lama kuitenkin katkaisi Suomen antaman avun kasvun ja tasaisuuden. Kasvua on selittänyt liike-elämän kiinnostus astua kehittyvien maiden markkinoille. Martti Ahtisaarelta on kysytty kehitysyhteistyöhön liittyen miten kehitysyhteistyön määrärahat tulisi jakaa ”kovien” taloudellisten ja ”pehmeiden” sosiaalisten käyttötarkoitusten kesken. Hän on todennut kysymyksenasettelun olevan kovin onneton, sillä kaiken toiminnan tarkoituksena on nostaa kehitysmaat jaloilleen ja tulemaan toimeen itsenäisesti. (Artto 2005, 30–38.)

Kehitysyhteistyö Suomessa on siis verrattaen nuorta, mutta Suomi on nopeasti integroitunut kansainväliseen yhteistyöhön ja sitoutunut pyrkimään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

## 3 HANKESUUNNITELMAN KUVAUS

### 3.1. Mikä on hanke

Hanke on ennalta määrätty tehtäväkokonaisuus, jolle on asetettu tavoite ja organisaatio sitä toteuttamaan. Hankkeella eli projektilla on elinkaari; sillä on siis alku ja loppu. Suomen Ulkoasiainministeriö myöntää hanketukea enimmillään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kehitysyhteistyöhankkeet pyrkivät kestäviin tuloksiin ja loppu tulemana siihen, että projektivaiheen loputtua luotujen toimintojen on tarkoitus siirtyä paikallisen organisaation hallintaan ja toimia ilman ulkopuolista rahoitusta. (UM 2005, 8.) Kehitysyhteistyöhankkeissa rahoituksen loppuminen määräajan jälkeen on kuitenkin ongelmallista, koska usein toimien ainoa mahdollinen rahoituslähde on ulkopuolinen projektirahoitus. Havaintojeni mukaan kehitysyhteistyöhankkeen suunnitelmaa laatiessa tulisi tavoitteisiin kirjata jo hankesuunnitelmaa laatiessa vaihtoehtoisten rahoituskanavien hankkiminen ja omavaraisuuden edistäminen. Suomi on kirjannut vuoden 2012 kehityspoliittiseen toimenpideohjelmaan, että Suomen kehityspolitiikka ja – yhteistyö vastaa muuttuvaan toimintaympäristöön ja auttaa tuen kohteena olevia maita irti apuriippuvuudesta.

Haettaessa hankerahoitusta Suomen Ulkoasiainministeriöltä, ohjaavat sen tavoitteita ja suunnittelua Suomen kehityspoliittiset linjaukset. Hankkeen tulee olla sopusoinnussa linjausten kanssa. Vuonna 2012 voimaan astuneen kehityspoliittisen toimenpideohjelman ensisijainen päämäärä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja se noudattaa YK:n vuosituhatjulistuksen kehitystavoitteita: 1) ihmisoikeuksia edistävä, demokraattinen ja vastuullinen yhteiskunta, 2) osallistuva ja työllistävä vihreä talous, 3) luonnonvarojen kestävä hallinta ja ympäristönsuojelu ja 4) inhimillinen kehitys. Suomen kehityspolitiikan painotukset käyvät ilmi määrärahasuunnittelusta. Vuosina 2013–2017 määrärahoja keskitetään pienempään määrään hankkeita, maita ja järjestöjä. Apua suunnataan Afrikkaan ja Aasian köyhimmille maille. Aikaisempaan kehityspoliittiseen linjaukseen

verrattuna muutos näkyy pienemmässä määrässä hankkeita, maita ja järjestöjä. (UM 2012c, 5.)

Hankeidean eteenpäin viemiseksi ja sen suunnittelun avuksi on Suomen Ulkoasiainministeriö laatinut käsikirjan, jossa seikkaperäisesti kerrotaan ohjeet hankkeen laatimiseen. - Siitä se ajatus sitten lähti – tyylistä pohdintaa ei turhaan kannata väheksyä. Jo suunnittelun ollessa vasta ajatuksen tasolla on sille hyvä luoda visio siitä, mitä tulevaisuudessa halutaan hankkeen tuloksena olevan. Luotaessa uutta vision hahmottaminen auttaa rajaamaan hankkeen tavoitteita. Ongelma-analyysin tekeminen ja eri sidosryhmien mielipiteiden kirjaaminen on osa suunnittelua. Kun halutaan selvittää eri sidosryhmien suhteita perusongelmaan on erilaisten kysymysten esittäminen ja kirjaaminen hyödyllistä vision ja hankkeen tavoitteiden kannalta. Ongelma asettelu voi jakaa eri osa-alueisiin ja myös tarkastella eri tasojen näkökulmasta. Jaottelu voi tehdä mikro- ja makrotasolla. Keitä ovat hyödynsaajat; nuori, yhteisö, ympäristö, yhteiskunta tai yhteistyökumppanit. Pienikin hanke saattaa valaistua laajemmalle tasolle kuin alun perin ollut idea antoi ymmärtää. Tarkkaan tehty ongelma-analyysi auttaa näkemään ongelmakohdat yksityiskohtaisesti ja auttaa luomaan suunnittelulle ongelmia ennakoivan pohjan. Hanketuen käsikirja jaottelee tarkastelun kohteiksi 1) taloudelliset tekijät, 2) institutionaaliset tekijät, 3) teknologia, 4) sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät, 5) ympäristöön liittyvät ongelmat ja niiden syyt. Ongelmien syyt voivat riippua tarkastelukulmasta ja eri sidosryhmien tavasta tai tarpeesta nähdä ongelmat. (UM 2005,13–18.)

Opinnäytetyöni pilottiryhmän osalta laadittiin ongelma-analyysikaavake, nimesimme sen epäviralliseen muotoon Project format. (Liite1). Se laadittiin käyttäen mallina UM:n antamia ohjeita analyysia tehdessä. Kaavake laadittiin palaverien perusteella yhteistyössä Pelastusarmeijan työntekijöiden ja allekirjoittaneen kanssa. Kaavake toimii tukena ja alkupalaverien muistion omaisena dokumenttina mahdolliselle viralliselle yhteistyölle ja hankkeen perustamiselle. Jo suunnitteluvaiheessa on siis syytä terävöittää työskentelyn raportointiin perustuvaa otetta. Hankkeen kannalta on tärkeää asettaa tavoitteet kahdesta näkökulmasta. Kehitystavoitteessa kuvataan sen pitkäaikaiset tavoitteet tärkeimmän

hyödynsaajaryhmän kannalta; tässä tapauksessa ryhmään osallistuvat nuoret. Mbabanen nuorisotyön tavoitteiden osalta lisäksi myös kuvauksen oletetusta hyödystä perheille ja yhteisölle. Hankesuunnittelun laajemmat tavoitteet tulee kirjata sivulauseessa, mikäli niistä on hyötyä laajemmin.

Hankkeen osapuolina voi olla useampikin yhteistyökumppani, mutta hankkeen vastuun kantaa sen suomalainen kansalaisjärjestö osapuoli. Myönnetty tuki on valtionavustusta järjestön itsenäisesti harjoittamaa kehitysyhteistyötoimintaa varten. Suomalainen kansalaisjärjestö on täysin vastuussa vaikeuksista ja muista hankkeen mahdollisista seuraamuksista. Rahoitusta UM voi myöntää 85 % koko tuen määrästä ja järjestön osuuden tulee olla 15 %, josta rahallista 7,5 % ja palvelujen ja työn osuus voi olla 7,5 % (UM 2005,27).

Kansalaisjärjestölle on asetettu vaateita ja suuntaus on ollut UM:n osalta tukea jo olemassa olevia pitkäaikaisia kumppaneita. Päivi Äijälän ym. raportissa vuodelta 2005 tämä on nähty ongelmana. Äijälän mukaan temaattiset yksiköt myöntävät tukea vanhojen kokemusten pohjalta pitkäaikaisille kumppaneille. Samassa raportissa mainitaan johtopäätöksissä yhteisten tavoitteiden lisäksi puuttuvan yhteiset arviointikriteerit. (Äijälä ym.2005, 6). Arvioinnissa on kuitenkin oletettavasti tapahtunut edistystä ja Suomi on aktiivisesti mukana kansainvälisessä yhteistyössä mm. OECD ja YK:n alaiset järjestöt.

Hanketta hakevan kansalaisjärjestön osalta UM kiinnittää erityistä huomiota järjestön kykyyn 1) analysoida kehitysongelmia, 2) suunnitella ja muotoilla hankkeen ja sen päämäärä, 3) yhteistyökyky, 4) vahvistaa paikallisen yhteistyökumppanin hallinnollista ja kehitysyhteistyön sisällöllistä osaamista, 5) vastata hankkeen toimenpiteistä ja 6) oppia kokemuksista ja soveltaa niitä jatko-työssä.(UM 2012, 4).

Hanke eli projekti on parhaimmillaan uutta ja pysyvää synnyttävän toimintamallin luoja. Kehitysyhteistyössä hanketyöskentelyn nimenomaisena lähtökohtana on uudenlaisten toimintamallien synnyttäminen ja juurruttaminen osaksi kehittymättömien maiden infrastruktuuria. Kustannustehokasta toimintaa on se, jonka avulla hankkeen loputtua on synnytetty ”lapsi” kasvanut aikuiseksi huolehti-

maan itsenäisesti omista tarpeistaan. Hanke on prosessi, jonka olennaisia osia ovat tietojen keruu ja niiden analysointi. Toimenpiteet tulee suunnitella, raportoida ja käydä dialogissa yhdessä läpi. Hanke on muutoksen moottori.

### 3.2. Mihin hanketta tarvitaan

Hankkeen tarkoituksena on luoda uutta tai parantaa olemassa olevaa toimintatäilyä työmallia. (UM 2005,12). Projekti on on tapa organisoida ja se on parhaimmillaan tehokas vastaamaan lyhyen aikavälin haasteisiin. (Hautala ym. 2012, 11). Hanketuen suunnitteluopas antaa projektin kestolle suositukseksi enimmillään viisi vuotta. Projekti ei ole organisaation pysyvää perustehtävää. Projekti on uuden luomisen työväline, jonka tarkoituksena on kehittää pitkäaikaisia parannuksia.

Hankkeiden tarpeet voidaan määrittellä yksilöllisistä lähtökohdista aina globaaleihin tavoitteisiin. Syyriassa sodan jaloissa nälkää näkevä lapsi ja YK:n sorvaamat päätöslauselmat maailman sotien johdosta korreloivat keskenään. Ei ole samantekevää miten asiaan suhtautuu. Yksilötasolla inhimillinen hätä voi olla valtavaa, ja sen lähtökohta saattaa sokeutua valtioiden kriiseissä. Suomen harjoittama kehitysyhteistyöpolitiikka on paitsi inhimilliseen hätään tarttumista, myös turvallisuuspolitiikkaa. Näin ollen on vaikea erottaa onko kyseessä sisä- vai ulkopoliitiikan harjoittaminen. Sanoisin – molempien.

Artto sanoo, että Suomen kannalta on merkityksellistä olla mukana kansainvälisessä yhteistyössä. Yksittäiset hankkeet voidaan nähdä keihäänkärkihankkeina, joiden kohdennettu apu tulottuu laajemminkin. Yhteistyö kansainvälisesti ja uudenlaisen foorumin luominen näkemään ongelmat yksilöityinä luo mahdollisuuden poliittiselle liikehdinnälle ja maailman muuttumiselle nykyistä oikeudenmukaisemmaksi. (Artto 2005,73). Artto kuvaa myös, että eristäytymällä muusta maailmasta emme edistä rauhaa tai oikeudenmukaisuutta vaan luomme epäta- sa-arvoa, kateutta ja kärsimystä. Kehitysyhteistyöhankkeita perustellaan myös niin sanotulla laajalla turvallisuuskäsityksellä. Käsitteksen uskottavuutta perustel-

laan ympäristökatastrofeilla, nälänhädällä, pakolaisaalloilla tai terrori-iskuilla. (Arto 2005,72). Hankkeilla on siis globaali perusta.

Kansalaisjärjestöjen osalta näkisin hankkeiden toteuttamisella olevan merkitystä sille millaisena koemme vastuumme yksilönä ja osana globaalia yhteisöä. Hanke on ongelmalähtöinen toimintamuoto, joka pureutuu spesifiin ongelmaan. Tällainen ongelma voi olla sosiaalinen, teknologinen, ympäristöllinen, ihmisoikeuskysymys tai kaikkia yhdessä. Lähtökohta on kuitenkin se, että kehitysyhteistyöhankkeen avulla pyritään vaikuttamaan ja etsimään ratkaisuja epäoikeudenmukaisuuden poistamiseksi. Ihmisoikeudet on jakamaton oikeus ja ne on maailmanlaajuisesti hyväksytyt ja tunnustettut. Hanketta tarvitaan poistamaan niitä tekijöitä, jotka saattavat ihmiset eriarvoiseen asemaan lähtökohtiensa sanelemana. Hanke on siis perusteltu työkalu ihmisoikeuksien ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi.

Ajatus nuorisotyöstä Swazimaassa syntyi syksyllä 2012 Pelastusarmeijan alaisuudessa suorittamani sosiaalialan harjoittelujakson aikana. Osallistuin tuolloin kenttätyöhön Mbabanessa ja sen läheisyydessä olevissa maaseutukohteissa. Työ koostui pääosassa homebased care nimellä toimivasta kylä- tai lähiöyhteisöjen sosiaaliseen vahvistamiseen tähtäävästä toiminnasta. Tavoitteena oli naapuriapu. Yhteisöä vahvistamalla ja sen keskinäistä yhteisöllisyyttä lujittamalla pyrittiin edistämään sitä, että yhteisöt huolehtisivat toisistaan etenkin sairauden koittaessa. HIV:iin sairastuneet ihmiset kärsivät mielenterveydenhäiriöistä traumaattisen sairauden seurauksena ja ovat näin ollen kykenemättömiä huolehtimaan, joskus perustarpeistaankin, esimerkiksi hygieniasta. Lapset ja nuoret jäävät helposti vaille huomiota.

Koin, että pelastusarmeija tekee ansiokasta työtä yhteistyön saralla. Ajatuksisani pyörivät kuitenkin nuoret ja se mikä heidän asemansa oli tässä avustustyön kentässä. He jäivät resurssipulan vuoksi aivan liian vähäiselle huomiolle. Pelastusarmeija kyllä avusti koulumaksujen osalta yli sataa lasta ja nuorta, mutta varsinainen nuorisotyö oli vähäistä. Kävimme sosiaalityöntekijöiden Obed Magaian ja Nomcebo Mkhontan kanssa keskustelua siitä, mikä olisi työmuoto johon he haluaisivat panostaa. He tukivat ajatustani, että nimenomaan nuoriso-



työssä olisi parantamisen varaa. Näistä lähtökohdista syntyi ajatus, että pyrkisimme yhdistämään voimiamme.

31 prosenttia alle 19 vuotiaista lapsista on Swazimaassa orpoja tai uhanalaisessa tilanteessa.(Unicef, 2010). Vulnerable tarkoittaa pelastusarmeijan käsiyksissä lasta/nuorta, jonka perhetilanne ei ole kokonaan selvä. Esimerkiksi niin, että eräessä tapauksessa äiti ja kaksi tytärtä elivät yhdessä, mutta isästä ei ollut tietoa missä hän oli tai oliko ylipäätään enää hengissä. NERCHA: n (National Emergency Council on HIV/AIDS) raportin statistiikka kertoo Swazimaan nuorista, että:

- 7 % tytöistä ja 5 % pojista on ollut sukupuoliyhteydessä ennen 15 ikävuotta
- 48 % tytöistä ja 39 % pojista on ollut sukupuoliyhteydessä ennen 18 ikävuotta
- 56 % swazimaalaisista on alle 20-vuotiaita, 73 % alle 30-vuotiaita
- lähes 2/3 18–24-vuotiaista tytöistä on kokenut seksuaalista väkivaltaa

(NERCHA, 2013. 7-10.)

Jessica Vähämaa on opinnäytetyössään tutkinut nuorisotyötä Swazimaassa, lähinnä Manzinin alueella. Syrjäytyneille nuorille on tarjolla useita orpo- tai sijoituspaikkoja, mutta niiden resurssit riittävät vain niukasti perustarpeiden tyydyttämiseen; periaatteella soppaa ja saippuaa. Varsinaista ohjattua toimintaa ei siis ole.(Vähämaa 2011.24–30.) Gladys Thembinkosi Mhlongo on omassa, Etelä-Afrikan yliopistolle, tekemässään tutkimuksessa perehtynyt nuorten huumeiden käyttöön Swazimaassa ja sivuaa työssään myös Msunduzan kaupungin osan ongelmaa. Mhlongo väittää huumeongelman johtuvan nuorten löyhästä sitoutumisesta vallitsevaan kulttuuriin ja löystyneistä suhteista vanhempiin tai huoltajiin. (Mhlongo, 2005.22). Mhlongon tutkimusta pidin jossain määrin epäluotettavana ja tieto on todennäköisesti vanhentunutta. Kuitenkin omien havaintojeni pohjalta voin yhtyä siihen näkemykseen, että etenkin Msunduzan alueella yksi merkittävä tekijä HIV:n lisäksi on maalta kaupunkiin tuleva ns. ”paremman elämän toivossa” tapahtuva muuttoliike. Töitä on erittäin vaikea löytää ja näin ollen nuoret ajautuvat helposti pikkurikollisuuteen ja ajankäytön tyhjiyteen.

Nuorisotyöltä Msunduzan alueella on toistaiseksi puuttuneet resurssit. Resursoitua ja tavoitteellista työtä ei juuri esiinny ja yhteistyö koulujen ja muiden toimijoiden kanssa on heikkoa. Nuoret joilla ei ole koulunkäyntimahdollisuutta viettävät aikansa kaduilla, alttiina väkivallalle, päihteille ja rikollisuudelle. Alueella elää arviolta 16 000-20 000 ihmistä, riippuen lähteestä. Koko Swazimaassa oli 2000-luvun alussa 60 000 HIV orpoa (William Ndusimo Ndelela, 2005). Samaisessa tutkimuksessa Ndelela esittää HIV tapausten lisääntyvän 10 000:lla vuosittain.

Pelastusarmeija pitää yllä rekisteriä nuorista joiden koulunkäyntiä se tukee. Rekisteri koskee lähinnä nuorten tyttöjen raskaustestejä. Pidín käytäntöä arveluttavana, sillä jos nuori tulee raskaaksi evätään häneltä koulunkäyntimaksut. Kaikkinensa rekisteri nuoriin kohdistuvista toimista oli melko vaatimatonta. Kids Clubeista oli jonkinlaista rekisteriä, mutta osallistujista tai toimista kirjattiin satumanvaraisesti.

Mbabanen pelastusarmeijan, Turun Ammattikorkeakoulun ja suomalaisen kansalaisjärjestön suunnitelmassa oleva hanke on toteutuessaan vastaus Mbabanen nuorisotyön resurssipulaan. Ennen kaikkea hankkeen tulee vastata ammatillaiseen ja metodologiseen tapaan toteuttaa nuorisotyötä. Pelastusarmeijan organisaatiossa ei ole yhtään työntekijää, jota voisi puhtaasti kutsua nuorisotyöntekijän nimellä. Heidän työnkuvansa on hajautettu vastaamaan moninlaisiin haasteisiin sosiaalityöntekijänsä. Pääpaino työssä on HIV/AIDS vastaisten projektien toteuttamisessa. Yhteisöjen vahvistaminen ja heidän aktivoiminen epidemian vastaisessa taistelussa vie leijonan osan työajasta. Työ tapahtuu kentällä ja on liikkuvaa. Valistustyötä tehdään paikan päällä yhteisöissä. Mndzebele ja Walters sanovat, että Home based care ohjelman piirissä on 14 yhteisöä Mbabanen alueella. (Mndzebele & Walters 2009.12). Sosiaalityöntekijät käyvät paikan päällä kyläyhteisöissä ja siihen käytetty aika on pois Msunduzassa käytettävästä ajasta. Yhteen yhteisötapaamiseen saattaa kulua koko päivä aamusta myöhään iltapäivään. Esimerkiksi Maphalaleni sijaitsee noin tunnin ajomatkan päässä Mbabanesta ja maaseudulla tiestö on vaikeasti kuljettavaa. Yhteisö-

työ siis syö voimavaroja ajallisesti ja sitoo vähäisen henkilökunnan. Pelastusarmeijan saama rahoitus on projektirahoitusta ja korvamerkitty nimenomaan yhteisötyöhön. Nuorisotyölle ei erikseen ole varattu rahoitusta ja sen tarve on suuri. Nuorille ei Mbabanessa juurikaan ole suunnattu ohjattua tai tavoitteellista toimintaa. Pelastusarmeijasta kerrotaan, että heillä on aiemmin ollut Health Care nimellä toimivaa terveystalustukseen tähtäävä ohjelma, mutta se on jouduttu resurssipulan vuoksi lopettamaan.

Nuorisotyön kehittäminen on kansallisestikin merkittävä toimi. Nuorille voidaan tarjota tutkittua ja ohjattua toimintaa. Tuloksellisella nuorisotyöllä on mahdollista pelastaa ihmishenkiä tarjoamalla riskikäyttäytymiselle vaihtoehto.

Hankkeen tavoitteena on luoda kompetenssia nuorten kasvun tukemiseen kohti tasapainoista aikuisuutta. Tavoitteita ja tarvetta kuvaan tarkemmin pilottiryhmää käsittelevässä luvussa.

### 3.3. Ketkä hankkeita toteuttavat

Hankkeet ovat joko järjestöjen tai valtioiden välisiä hankkeita. Hankkeita valvomaan ja niistä raportoimaan on asetettu erilaisia kansallisia tai kansainvälisiä organisaatioita. Swazimaassa eräs kansallinen hankekoordinoija ja valvoja on esimerkiksi CANGO (Coordinating Assembly for Non Governmental Organisations), joka toimii kattojärjestönä kansalaisjärjestöjen toiminnalle Swazimaassa. Sen toimintaperiaatteena on olla koordinoija eri kansalaisjärjestöjen toiminnalle. Internet-kotisivujen mukaan sillä on yhteistyötä yli kuudenkymmenen järjestön kanssa. ([www.cango.org.sz](http://www.cango.org.sz)). NERCHA (National Emergency Response Council on HIV and AIDS) on valtion, vuonna 2001, perustama pääministerin toimiston alaisuudessa toimiva organisaatio. Tehtäväkseen se kertoo organisoida ja johtaa valtion toimia AIDS epidemiaa vastaan ja ettei, se ole toimeenpaneva taho toimissa. Sen hallinnoimia operaatioita on muun muassa

Global fundin rahoittama HIV ja AIDS vastainen työ. (NERCHA 2013.) Suomen Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyömäärärahoista vuosina 2006–2009 suuntautui Swazimaahan 0,6 miljoonaa euroa, ollen 0,03 prosentin osuus Saharan eteläpuoleisen Afrikan kehitysyhteistyörahoista (UM 2010, 67).

Suomalaisten kansalaisjärjestöjen Ulkoasiainministeriön rahoittamat kehitysyhteistyöhankkeet Swazimaassa toteutuvat käytännössä niin, että suomalainen kansalaisjärjestö laatii yhteistyössä omien kumppaniensa kanssa hankesuunnitelman ja hakemuksen Suomen Ulkoasiainministeriölle. Tällaisia hankkeita ovat olleet toteuttamassa ainakin Sos-lapsikylä ja Huussi ry. Molemmat hankkeet ovat toteutettu yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun kanssa.

Opinnäytetyöhöni liittyvä hanke on vielä ideointi- ja suunnitteluvaiheessa. Turun ammattikorkeakoulu käy neuvotteluja mahdollisen kumppanin kanssa. Minulla ei ole tietoa neuvottelujen tuloksista. Ammattikorkeakoulun edustaja on osallistunut palaveriin ja käynyt keskustelua Mbabanen pelastusarmeijan kanssa. Mahdollisuus yhteistyölle näyttää lupaavalle. Toteutuessaan näkisin hankkeen olevan oivallinen tapa juurruttaa uudenlaista ajattelua sekä Turun ammattikorkeakoulun pitkälle kehittyneeseen kansainvälistymiseen, että Mbabanen kaupungin ja Pelastusarmeijan nuorisotyöosaamiseen.

Turun ammattikorkeakoululla on jo aiempaa kokemusta uuden menetelmän juurruttamisesta Swazimaahan. SOS-lapsikylän kanssa toteuttama Sadutusprojekti toi ja elävöitti tarinankerrontamenetelmän osaksi esikoulujen opetusta. Aikaisempi kokemus luo mielestäni pohjan entistä paremmalle yhteistyölle ja toteutukselle. Jos nuorisotyöhanke toteutuu ja sen kumppani Suomesta on kansainvälistä kokemusta omaava organisaatio, on sen mahdollista hyödyttää merkittävästi yhteistyön osapuolia. Jo olemassa oleva yhteistyö saisi osakseen nuorisotyön ja sen tulokset, näin ollen pitkällä tähtäimellä on mahdollista saavuttaa tuloksia, jotka hyödyttävät koko yhteisöä.

### 3.4. Hankkeen tavoitteet

UM on vuoden 2012 ohjeistuksessaan linjannut kansalaisjärjestöjen hankkeiden tavoitteiksi seuraavasti:

- Vahvistaa demokratian perusrakenteita, tukemalla kehitysmaiden omaa kansalaisjärjestötoimintaa ja hankkeita, joilla pyritään lisäämään heikossa asemassa olevien oikeuksien toteutumista sekä vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Laajentaa kehitysmaasuhteita kansalaisyhteiskunnan tasolla ohi virallisten kanavien.
- Tukea ja rohkaista köyhimpiä kansanosia ratkaisemaan ongelmia, paikalliseen osaamiseen ja yhteisöjen kulttuuriin perustuvien hankkeiden avulla.
- Rohkaista ja opastaa kehitysmaiden yhteisöjen ja järjestöjen omaehtoista tuotantoja yhteistoimintaa ja edistää taloudellista riippumattomuutta.
- Tarjonta suomalaisille mahdollisuutta omakohtaiseen kehitysyhteistyön kokeamiseen ja rohkaista tiedon levittämiseen
- Täydentää ja tukea kehitysyhteistyötä myös sellaisissa maissa, joiden kanssa Suomi ei harjoita valtioiden välistä kehitysyhteistyötä. (UM 20102, 8.)

Hankkeille asetetaan kahdenlaisia tavoitteita; kehitystavoite ja välitön tavoite. Kehitystavoitteella määritellään hankkeen pitkänajan vaikutukset. Tämän tavoitteen on oltava selkeä ja realistinen ja sillä tavoitellaan tärkeimmän hyödynsääjän kannalta positiivista muutosta. Esimerkiksi Msunduzan nuorten elinolojen parantaminen elämönhallintataitojen kautta. Tavoitteet tulee asettaa ja muotoilla siten, että ne ovat mitattavissa. Välitön tavoite puolestaan kuvaa hankkeen aikana haluttuja tavoitteita. Esim. Msunduzan nuorten elämönhallintataitojen parantaminen. Välittömällekin tavoitteelle on asetettava mittari tai mittareita. Kehitystavoitteen mittarina tässä tapauksessa voi toimia esimerkiksi työllistyminen; ovatko nuoret työllistyneet ja näin ollen elinolot parantuneet. Välittömän tavoit-

teen mittarina voi toimia esimerkiksi kyselylomake siitä kuinka nuoret ovat kokeneet ryhmätoiminnan hyödyttäneen heidän elämänhallintataitoja.

Tavoitteet hankkeelle tulee asettaa ympäristötuntemuksen, resurssien ja kestävä kehityksen kannalta osapuolia hyödyntävien ja omavaraisuuden tavoitteen mukaisesti. Tavoitteita asetettaessa voi rinnan pitää visiot ja selkeät määritellyt tavoitteet. Suunnitelmaa laatiessa visio ja selkeä tavoite on eroteltava epäselvyyksien välttämiseksi.

### 3.5 Raportointi

UM:n ohjeet raportoinnin suhteen ovat niukkuudessaan selkeät. Pelkkä vakio- muotoinen talous- ja seurantaraportointi ei riitä vaan raportointi tulee luoda myös hankkeen johtamisen tarpeeseen. UM esittää, että hankkeen tueksi laaditaan raportointi- ja tiedotusjärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata hankkeen toteutumista. Raportointijärjestelmällä varmistetaan se, että hyvät ja huonot kokemukset hankkeen aikana tulee kirjattua. Tällä pyritään paitsi auttamaan yksittäisen hankkeen tulosten seurantaan, myös antamaan kokemusta muille hankkeille. Avoimella tiedottamisella ja viestintäpolitiikalla voidaan jakaa kokemusta asiasta kiinnostuneille ja opiksi tulevaisuudelle. UM kannustaa mahdollisimman epäbyrokraattiseen ja johdonmukaiseen raportointiin. Alla oleva kuvio esittää yhtä selkeän raportoinnin kaaviota. (UM 2005, 26.)

Kenelle raportoidaan	Miten raportoidaan	Raportoinnin muoto

Kuvio1, UM 2005, raportointikaavio

Nuorisotyöhanketta ajatellen raportointia tulee miettiä suunnitelmaa laatiessa. Kun asia on otettu huomioon jo suunnitteluvaiheessa, on helpompi seurata hankkeen tavoitteiden toteutumista.

Raportoinnille on laadittu myös kansainvälinen seurantajärjestelmä. Hankkeiden raportointia seurataan keskitetysti OECD:n kehitysapukomitean DAC:in toimesta. DAC raportointi on kansainvälisesti hyväksytty raportointimuoto hankkeiden seurantaan.(UM 2010, 3.)

### 3.6 Hankeaihion ja kehitysyhteistyön liittyminen toisiinsa

Olen opinnäytetyöni hankeaihiota suunnitellessa liittänyt sen noudattelemaan Suomen Ulkoasianministeriön linjauksia järjestöhankerahoituksen myöntämisen perusteille. Kappaleessa 3.4 kerrotaan Ulkoasianministeriön linjaukset kehitysyhteistyön tavoitteille. Nuorisotyöryhmää suunnitellessa on pyritty asettamaan tavoitteet niiden mukaisiksi.

Hankeaihioidean linjaukset tukevat kehitysyhteistyökumppanin omaehtoista toimintaa ja tarjoavat suomalaisille tekijöille (opiskelijoille) mahdollisuutta omaehtoiseen kokemukseen kehitysyhteistyöstä. Vuosituhattavoitteiden mukaisesti ryhmään on valittu syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja heidän oikeuksien toteutumista pyritään lisäämään ja tukemaan omaehtoista ajattelua. heidän vaikuttamismahdollisuudet ympäristöön lisääntyvät yhteistyön kautta.

## 4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

### 4.1 Swazimaa ja Mbabane

Swazimaan kuningaskunta on pieni sisämaassa sijaitseva valtio eteläisessä Afrikassa, rajanaapureinaan Mosambik ja Etelä-Afrikka. Väestömäärä on hiukan yli miljoona, koostuen pääasiassa Swazeista. Swazimaa oli aiemmin Brittien protektoraatti, joka itsenäistyi toisen Buuri sodan jälkeen vuonna 1968. Talouselämä rakentuu maanviljelyksen, käsityön, metsäteollisuuden ja kaivostoiminnan varaan. (Mndzebele & Walters . 2009.)

Swazimaassa keskimääräinen eliniän odote oli UNDP:n vuosiraportin (2013) mukaan 59,3 vuotta ja vuonna 2012 se oli 48,9 vuotta.(UNDP, 2013, 6). Muutos on ollut dramaattinen ja sen sosiopsykologiset ja sosioekonomiset vaikutukset ovat rampauttaneet merkittävän osan kansasta. Etenkin nuorten tasapainoinen kehitys aikuisuuteen on haasteellista. Työttömyys, koulutuksen vähäisyys ja AIDS epidemian orpouttamat nuoret ovat lähes toivottoman paineen alla ja usein vailla mahdollisuuksia edes vähänkään kelvollisiin elinoloihin.



Taulukko1, global.finland.fi. Kehityksen mittarit Swazimaa

Sijoitus inhimillisen kehityksen indeksillä: (sijoitus / maiden lukumäärä 2011) [1]	<b>140 / 187</b>
Köyhydessä elävien osuus koko väestöstä: (alle 1,25 dollaria/päivä 2010) [2]	<b>..</b>
Alle 5-vuotiaiden kuolleisuus: (1000 elävänä syntynyttä kohden 2010) [2]	<b>77,7</b>
Aikuisten lukutaito (% yli 15-vuotiaista 2009) [2]:	<b>86,9</b>
Koulun aloittaa (% kouluikäisistä 2009) [2]:	<b>49,4</b>
Ostovoimakorjattu BKTL/asukas USD 2010 [2]:	<b>4840</b>
Sijoitus korruptioindeksillä: (sijoitus / maiden lukumäärä 2010) [3]	<b>95 /182</b>

Swazimaassa internet yhteyden käyttäjiä oli vuonna 2009 4,1% väestöstä (Kansainvälinen televiestintäliitto ITU,2009). Paikallinen TV-tarjonta on heikotasoista ja kanavia vähän. Dekooderien avulla näkyy Etelä-Afrikan ja kansainväliset kanavat, mutta se on kallista. Sanomalehtiä ilmestyy oikeastaan kaksi, Swazi Times ja Swazi Observer. Allekirjoittaneen mielestä niiden uutisarvo on iltapäivälehtien luokkaa; jonkinlaisen kuvan maan poliittisesta ja ajankohtaistilanteesta niistä kuitenkin saa.

”Kulttuuri on yhteisten uskomusten, arvojen, tapojen, käytöksen ja tuotteiden järjestelmä, jolla yhteisön jäsenet rakentavat suhdettaan maailmaan ja toisiinsa ja joka välittyy oppimalla sukupolvelta toiselle.” - F. Blog & D. Bates (1981)

Swazimaalainen kulttuurijärjestelmä rakentuu pitkälti infrastruktuurin mukaan. Vertailussa suomalaiseen kulttuuriin on hyvä muistuttaa itseään siitä, että:

- julkiset liikenneyhteydet toimivat ilman aikatauluja
- puhelimen käyttö on kallista (suomalaisellekin)
- internet-yhteydet ovat hitaat, käyttökatkoksia usein ja käyttö kallista
- taikauskoa on runsaasti ja siihen todella uskotaan
- sähköverkko on puutteellinen
- tiestö on puutteellista
- kaupunkien ja maaseudun välinen elintaso ja infrastruktuurinen ero on huomattavan suuri

Kulttuurista puhuttaessa lähden itse siitä näkökulmasta, että on erilaisia yhteiskuntajärjestelmiä joihin kansan enemmistö yrittää sopeutua parhaansa mukaan. Lähes vuosi, etukäteen ajateltuna omasta kulttuurista poikkeavassa ympäristössä, on saanut näkemään ennemminkin samankaltaisuuden kuin erilaisuuden painotukset. Alleviivattuna eroja voi havaita aikakäsityksessä, sähköpostiin vas-

taamisessa, vieraanvaraisuudessa, luotettavuudessa ja monissa muissa seikoissa, jos niin haluaa nähdä. Varmasti eroja onkin, mutta erot syntyvät käsittääkseni rakenteiden ja ympäristön muovaamina tarkoituksenmukaisiksi juuri nimenomaiseen ympäristöön. Onkin siis kysyttävä yhteistyötä tehdessä; kuinka paljon muutosta vaadimme swazimaalaiselta partnerilta ja kuinka paljon itse sopeudumme vallitsevaan kulttuuriin. Vastaus lienee jossain molempien kulttuurien välimaastossa. Pitkällä aikajaksolla on mahdollista, että kulttuurit saattavat sulautua yhteen.

#### 4.2. Pelastusarmeija

Pelastusarmeija on kristillinen maailmanlaajuinen organisaatio, jonka päämaja on Lontoossa. Se operoi 120 maassa. Sen toimintaa ohjaa Jumalan rakkaus. Toiminta-ajatus on auttaa ilman syrjintää erityisesti heitä, jotka ovat syrjäytyneet ja marginalisoituneet yhteiskunnasta. (Mndzebele & Walters 2009,11).

Swazimaahan pelastusarmeija tuli 1984, mutta virallisesti aloitti toimintansa Mbabanessa 1987. Hallinnollisesti Mbabnen osasto toimii Etelä-Afrikan territorion alaisuudessa ja sitä johdetaan Johannesburgista.

Mbabanessa päämaja on Msunduzan kaupunginosassa, aivan kaupungin keskustan läheisyydessä. Kirkko, klinikka ja hallinnollinen toimisto muodostavat pelastusarmeijan tilat. Lisäksi sillä on osa-aikaisesti auki olevat klinikkatilat Mbuluzissa ja Nsukumbilissa/Dlangenissa.(Mndzebele & Walters 2009,12). Lisäksi kesäkuussa 2013 valmistui klinikka Maphalaleniin, sen toiminta on vielä ollut avoin rahoituksesta johtuen. Klinikkarakennus on kuitenkin olemassa ja se talkootyönä tehty.

Pelastusarmeijan toimintoja Mbabanessa ovat muun muassa yhteisötyö, ruokapu, oppilaiden kouluavustukset, orpojen ohjelma ja HIV-lääkitys ohjelma. Kenttätyöstä vastaavat klinikka, jonka vastuulla on terveysohjelmat ja HIV/AIDS ohjelmat; sekä sosiaalityöntekijät joita oli kaksi, joista toisen työsopimus umpeutui syyskuun lopussa 2013. Sosiaalityö vastaa koulu yhteistyöstä, yhteisötyöstä ja valistuskampanjoiden toteutuksesta. (Mndzebele & Walters 2009,12.) Nuori-

sotyötä, siinä käsityksessä kuin se Suomessa ymmärretään ei tällä hetkellä ole. Pelastusarmeija on kouluttanut vapaaehtoistyöntekijöitä vetämään Kids Clubeja. Msunduzan alueella toimii kaksi, Gobholossa ja Corporationissa. Lapsiryhmät ovat isoja ja ikähaarukka suuri: 4-19-vuotiaita. Ryhmiin osallistujia on epä säännöllisesti ja ryhmätoiminta perustuu ensisijaisesti yhdessäoloon ja leikkeihin. Kokoonumisajat vaihtelevat, mutta säännöllisyyteen pyritään.



Kuva1. Pelastusarmeijan klinikka ja kirkko, Mbabane/Msunduzi. (c Ropponen 2013)

## 5 SOSIAALIPEDAGOGISTA NUORISORYHMÄTOIMINTAA

### 5.1 Ryhmä

Nuori ei oikein ole selvillä itsevarmuuden määrästä, joka vastaa aikuisen itsevarmuutta. Hän testaa itsevarmuutta ja on altis hyväksymään ulkopuolelta tarjotun ajatuksen. Etenkin siinä tapauksessa jos ulkopuolelta tuleva viesti on, että nuorelta puuttuu itsevarmuus. (Keltikangas-Järvinen 2002, 38.) Hyvän koulumestystyksen perustana on hyvä itseluottamus, sen katsotaan selittävän menestystä jopa enemmän kuin älykkyyden. Tiedän taitoni ja luotan itseeni, siis menestyn. Ryhmän vaikutus sosiaaliseen käyttäytymiseen ja koulutyöhön on tunnettu. Itsetunnon kehitys vaatii kuulumista johonkin ja vertaisryhmän antama tuki on nuorelle tärkeää. Erityisesti murrosikäiselle nuorelle ryhmään kuulumisen ja sen nauttima arvostus vaikuttaa siihen miten nuori kokee itsensä. Ryhmän vahvuus on myös nuoren kokeman itseluottamuksen vahvuutta. (Keltikangas-Järvinen 2002, 60.) Itsetunto muodostuu kokemuksen pohjalta, eikä siis ole perinnöllinen ominaisuus (Keltikangas-Järvinen 2002, 176).

Nuoren sosiaaliset suhteet vaikuttavat hänen tulevaisuuteen ja käsitykseen itsestä. Vanhempien puuttuminen, sosioekonominen asema, kokemukset ympäristöstä ym. ovat tekijöitä jotka vaikuttavat nuorten sosiaalisen pääoman karttamiseen. Sosiaalinen pääoma on yhteydessä myös nuoren sosiaaliseen toimintakykyyn aikuisuudessa ja näin ollen myös hänen psyykkiseen hyvinvointiin. (Tallgren 2008, 13.) Tunne kuulumisesta johonkin yhteisöön on keskeinen ihmisen tarve. Nuorten hyvinvointia voidaan tukea monin keinoin, pienryhmät ovat yksi sellainen. Ryhmällä on vaikutustua nuoren sosiaalisiin sidoksiin, yhteisöllisyyteen ja elämänhallintaan.

Sosiaalinen pääoma ja yhteisöllisyyden kokeminen ovat avainkysymyksiä hankkeelle. Msunduza on tiuhaan asuttu kaupunginosa ja voisi kuvitella yhteisölli-

syyden olevan selviö. Sosiaaliset ongelmat ja ghettoutumisen näkyminen kuitenkin vaikuttavat siihen millaisena yhteisöllisyyden kokee. Se, että ihmisiä on lähellä ei välttämättä tarkoita positiivista virettä sosiaalisen pääoman muotoutumiselle. Hankesuunnitelmaa varten muodostettiin keväällä 2013 pilottiryhmä, joka toimii Msunduzan kaupunginosassa Mbabanen kaupungissa. Pelastusarmeija on tarjonnut toiminnalle tilan. Tila on vaatimaton noin 20 neliön piharakennus.

Ryhmän perustamisen osalta käytiin ensimmäinen palaveri 21.5.2013. Ennen ensimmäistä nuorten ryhmää, tapaamisia oli neljä. Ryhmän muotoutumisesta ja tapaamisista 22.9. saakka olen tehnyt Pilottimuistio nimisen epävirallisen summauksen. Muistio antaa kuvan ryhmän muotoutumiseen liittyvistä seikoista ja sen kulusta.(liite2).

Ryhmän menetelmät painottuvat käytännönläheisyyteen. Teroreettinen pohja ja ryhmän pilotointi kulkevat käsikädessä hankesuunnitelman ja toimintamallin luomisessa. Ryhmätoiminnan aloittaminen on osa mallin luomista ja hankesuunnitelman esityksen tueksi. Kari Salonen sanoo konstruktivistisen kehittämismallin korostavan yhteisöllistä ja osallistavaa näkökulmaa ja siinä on (socio)pedagoginen ote (Salonen 2013,16). Ryhmän muodostaminen on siis sosiaalinen ja käytännön läheinen teoreettiselta pohjalta sosiaalipedagogisiin menetelmiin nojaava. Ryhmätoiminnan tuottaman materiaalin avulla on mahdollista kehittää rakentavaa kulttuurien välistä yhteistyötä. Edesauttaa vaikeassa asemassa olevien nuorten selviytymistä aikuisuuteen ja monimuotoistaa yhteistyötä Msunduzan alueella. Nuorten sitouttaminen tavoitteelliseen ja rakentavaan toimintaan luo edellytykset muutokselle, jota yhteisö tarvitsee.

## 5.2 Miksi ryhmä perustettiin

Ryhmä perustettiin antamaan tietoa hankesuunnitelman laatimiselle. Jonkin verran oli keskustelua ryhmän muodostamisen tarpeesta ja mahdollisuuksista ajan käytön kannalta. Tätä kirjoittaessa näen asian kahtiajakoisena. Ryhmän

perustaminen antaa arvokasta materiaalia suunnitelman laatimiseen. Toisaalta ryhmän muodostaminen ja sen ohjaaminen on lohkaissut aikaa teoripohjan muodostamiselle. Swazimaassa on vielä vierasta nuorten näkeminen itsenäisinä ja itseohjautuvina toimijoina, oman elämänsä subjekteina. Oli vaikeaa miettiä niitä rakenteita, joille ryhmää muodostettaisiin. Turun Ammattikorkeakoululla on toisaalta kokemusta toimimisesta Swazimaassa nuortenkin parissa. Sosiaalialan opiskelijat ovat olleet eri harjoitteluissa ja tuottaneet materiaalia AMK:lle.

Pragmaatikkona koin, että ryhmän muodostaminen on edellytys saada tietoa suunnitelman laatimiselle. Kohtaamalla nuoret ja tutustumalla heihin on mahdollista tehdä havaintoja ja saada vastauksia menetelmien tai menetelmän valintaan ja räätälöidä tarvittavia asioita ryhmän tarpeisiin.

### 5.3 Tavoitteet

Ryhmätyö on yhdessä tekemistä, yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tavoitteet voivat olla yksilöllisiä tai ryhmätavoitteita. Ryhmässä saavutettavat välilliset tavoitteet näkyvät nuorten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä. Ohjaajan tulee olla koulutettu ja kykenevä puuttumaan ryhmässä mahdollisesti esiintyviin epäkohtiin. Ryhmän muotoutuminen on prosessi, jossa sen jäsenet muodostavat sen normit ja jäsenten roolit. (Arminen ym. 2012, 5-12.) Koska kyseessä on nuorisoryhmä ja tarkoitettu tietyn ikäisille ihmisille on huomattava myös ryhmän hajoamisen ajankohta. Ryhmästä vanhemmat poistuu aiemmin ja sillä saattaa olla vaikutusta ryhmässä säilyvien nuorempien jäsenten käyttäytymiseen ja statukseen. Arminen ja kumppaneiden kehittämishankkeessa on esitetty Tuckmanin teoria ryhmän vaiheista:

Aloitusvaihe	Jäsenet ovat epävarmoja omasta asemastaan ryhmässä ja hyväksytyksi tulemisesta.
Kuohuntavaihe	Yksilöt haluavat erottautua ryhmässä. Konfliktitilanteita on paljon. Tyytymättömyys ja pettymys ryhmää kohtaan ovat yleisiä. Kuohuntavaihe on selkeä

	esim. terapiaryhmissä. Opiskeluryhmissä vaihe esiintyy lievänä passiivisuutena tai kritiikkinä tai sitä ei ole ollenkaan.
Sopimisvaihe	Ryhmän jäsenet alkavat hyväksyä toistensa roolit ja ryhmähenki muotoutuu. Syntyy yhteenkuuluvuuden tunne, jossa jäsenten keskinäinen erilaisuus hyväksytään. Konfliktitilanteita vältetään. Ryhmän pelisäännöt selkeytyvät ja ryhmä pyrkii yhteistointintaan.
Kypsän toiminnan vaihe	Resursseja hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti. Ryhmä toimii kokonaisuutena tavoitteen suuntaisesti. Ryhmä osaa ratkaista myös mahdolliset ristiriitatilanteet.
Hajoamisvaihe	Työskentelyn päättyminen herättää erilaisia tunnereaktioita.

(Arminen ym. 2012.Tuckmanin mukaan 1965, 12).

Ryhmän dynamiikan kannalta on siis merkitystä, että ohjaaja tuntee ryhmäytymisen teoriaa ja osaa soveltaa sitä käytännössä. Assertiivisuus on termi, jolla kuvata ryhmän ohjaamista. Assertiivinen ohjaaminen sijoittuu aggressiivisen ja passiivisen välimaastoon. Se on viestintäkäyttäytymistä, joka huomioi ryhmän jäsenet tasavertaisina, arvostaa itseään ja ryhmän jäseniä tasavertaisesti. Taitava ryhmäviestijä haluaa ja osaa tehdä yhteistyötä. Hän tuo julki mielipiteensä ja ottaa yhtäläillä huomioon muiden mielipiteen. Assertiivinen ohjaaminen ei pyri korostuneeseen ohjaajan rooliin vaan sen päämääränä on ryhmän tavoitteiden täyttäminen. (Arminen ym. 2012, 17.)

Havaintojeni mukaan ryhmässä nuoret voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia projekteja tai tehtäviä, jolloin he harjoittelevat ryhmässä toimimista, sosiaalisia sääntöjä, vastuunkantoa ja ihmissuhdetaitoja. Myös eri rooleissa toimiminen harjoittaa nuoren elämähallintataitoja. Nuori saa tunteen kuulumisesta johonkin ja hänellä on mahdollisuus reflektoida itseään. Reflektion avulla hän voi tuoda julki tuntemuksensa ja ajatuksensa turvallisessa ympäristössä aikuisen läsnä



ollessa. Ryhmällä on tunneulottuvuus, joka koostuu yhteenkuuluvuuden tunteesta, vuorovaikutuksesta sekä yhteisvastuusta. Sillä on toiminnallinen ja sosiaalinen ulottuvuus koostuen osallistumisesta ja sosiaalisesta vuorovaikutuksesta. Yhteinen toiminta mahdollistaa nämä ulottuvuudet.

Pilottiryhmää lähdettiin muodostamaan visioimalla sen tulevaisuutta suhteessa yhteisöön. Ajatus siitä, että nuorissa on voimaa ja tulevaisuus sai pohtimaan nuorisotyön avulla saatavia tuloksia koko yhteisön kannalta. Unelmoimalla voi nähdä hyvinvoivan yhteisön johon nuoret ovat esimerkiksiään tuoneet positiivista energiaa ja osoittaneet, että heikoistakin lähtökohdista voi selviytyä ja elää taspainoisesti.

Pohjoismaisen kaikille kansalaisille kuuluvan sosiaaliturvan ja koulutusjärjestelmän puuttuessa ovat perusteet hyvinvoinnille rakennettava yksilön ja yhteisöjen omien ponnistelujen varaan. Kehitysyhteistyön avulla on mahdollista saada aikaan muutos ihmisten elinoloihin. Vaikka nuorilla ei olisikaan mahdollisuutta kouluttautua perusopintoja pidemmälle, on heille mahdollisuus luoda tyydyttävä tulevaisuus.

Toiminnan suuri unelma on, että nuoret ryhmäytymällä ja yhdessä tekemällä tulottavat tulevaisuudessa elinkelpoisen ja toisiaan tukevan yhteisön. Ryhmätaitoja opettelemalla ja yhdessä tekemällä saadaan aikaiseksi koheesio, joka saattaa mahdollistaa yhteen hiilen puhaltamisen kulttuurin ja uudenlaisten toimintatapojen hakemisen ongelmien edessä.

Swazimaassa on tavanomaista pitää kyläkokouksia joissa päällikön johdolla päätetään yhteisistä asioista. Ajatus yhteistyöstä ja ryhmässä toimimisesta on siis tuttu ja syvä kulttuurissa. Nuorisotyön hankesuunnitelman taustalla on ajatus tuoda jo olemassaoleviin rakenteisiin, jotakin uutta. Satu Tallgrenin tutkimuksesta käy ilmi nuorten monenlaiset positiiviset kokemukset nuorten pienryhmätoimintaan osallistuneiden haastattelutuloksista: Nuoret kokivat yhdessäolon merkitykselliseksi, he pääsivät lapin matkalle ja se toi uusia kokemuksia. Suhde ohjaajiin eli aikuisen tuki muodostui tärkeäksi ja antoisaksi. Ohjatusti yhdessä tekemällä sai nuorissa aikaan mielekkyyden tunteen. Viikottaiset tapaamiset loivat nuorille tunteen kuulumisesta ryhmään ja se toi mielekästä tekemis-

tä. Ryhmässä oli turvallista mokata ja siinä saattoi jakaa asioita, joita muuten ei toisi julki. Ryhmä kasvatti luottamusta ja nuoret kertoivat myös suhteensa vanhempiin ja läheisiin parantuneen. Yhteenvetona ryhmään kuulumisesta oli nähtävissä sosiaalisten taitojen karttuminen ja itseluottamuksen vahvistuminen. Nuori kokee itsensä tärkeäksi ja osaksi ryhmää. ( Tallgren 2008, 62-68. ) Mbabanen nuorten ryhmän toiminnan suuntaviivat voivat hyvinkin noudattaa samoja lainalaisuuksia kuin Tallgrenin nuorisoryhmässä Suomessa. Pilottiryhmän osalta kaikki nuoret ovat kaupungista ja puhuvat englantia. Heidän kiinnostuksen kohteet ja käyttäytymisensä ei eroa merkittävästi suomalaisesta tai pohjoismaalaisesta nuoresta.

Nuorten ryhmätoiminnalla tavoitellaan tulevaisuuteen kantavia myönteisiä tuloksia. Itsevarma, itseensä luottava ja sosiaalisilta taidoiltaan vahva nuori on köyhyyden ja ongelmien kanssa painivalle yhteisölle positiivinen voimavara. Aikuisuuden kynnyksellä olevien nuorten ryhmässä on myös mahdollista tehdä ryhmätöitä, jotka tukevat niitä tavoitteita joilla tulevat aikuiset selviytyvät tulevana itsensä elättäjinä ja yhteisön tukipilareina.

#### 5.4. Toiminta

Ryhmän ensisijainen tavoite on tukea nuorten elämönhallintataitoja ja ohjata heitä kohden itsenäistä aikuisuutta. Omaaloitteisuus ja itse toiminnan suunnittelu on johtoajatus. Tätä ajatusta lähdettiin tukemaan heti ensimmäisestä ryhmätapaamisesta 21.06.2013. Ensimmäisenä tehtävänä nuorille esitettiin toive luoda säännöt ja toimintaa ryhmälle.

Säännöt:

- Kerro mielipiteesi
- Kerro ongelmista
- Kuuntele, kunnioita ja rakasta toisia
- Jaa kykysi
- Pysy yhdessä
- Ole kohtelias, älä vihainen

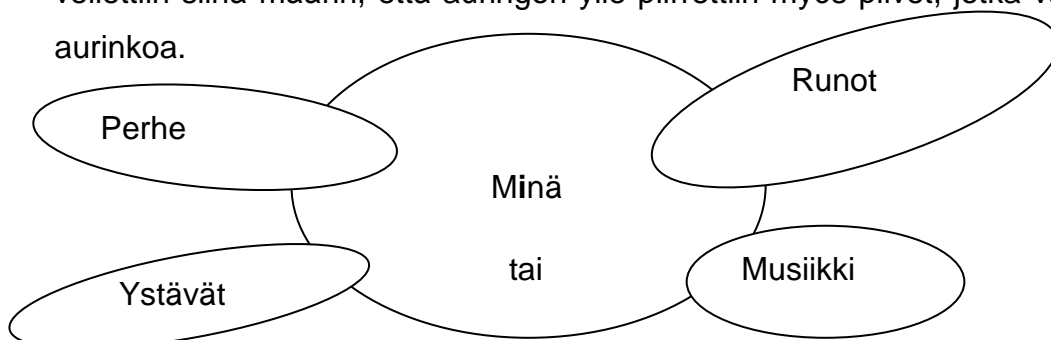
Toimintaa:

- Näytelmä
- Tanssi
- Yksin asuvien vanhusten auttaminen
- Valokuvata kiinnostavia kohteita
- Innoittaa muita teinejä elämäntaidoissa
- Laulu

Nuoret laativat säännöt ja toimintaehdotukset oma-aloitteisesti lyhyen briiffauksen jälkeen. Ohjaajalla ei ollut tarvetta puuttua nuorten toimintaan.

Ryhmä on kokoontunut kerran viikossa viiden kuukauden ajan. Toiminta on alun tutustumisvaiheen jälkeen vakiintunut ja ryhmässä kävijät ovat uskollisia. Toimintaa varten suunniteltiin aikataulu ja tapaamiskertojen ohjelma (Liite3). Ohjelma on ollut suuntaa antava ja siitä on tarpeen tullen poikettu. Johtoajatukseksi on ollut ryhmäyttäminen. Koska emme tunteneet toisiamme entuudestaan ja tuntemus swazimaalaisesta nuorisosta oli ohutta, niin toiminnan etukäteen tiukka rajaaminen tuntui mahdottomalta. Nuoret ovat olleet halukkaita ja aktiivisia etenkin ryhmätehtävien suhteen. Ryhmän nuoret suhtautuvat aikuiseen auktoriteettina ja alkuun oli ujoutta ja hiljaisuutta, mutta jään murruttua he ovat suhtautuneet ohjaajiin luottavaisesti ja avoimesti. Ryhmän kesken on korostettu sen luottamusellisuutta. Mitä kerrotaan ryhmässä, se pysyy ryhmässä.

Ryhmätehtävinä on tehty esimerkiksi FRISKI-työkirjasta (Kivinen toim. 2011, 9). poimittu voimavara-aurinko. Tehtävä tehtiin ryhmänä ja se esitettiin yhdessä. Voimavara-aurinko on tehtävä, joka piirretään paperille ja keskiössä on minä tai ryhmä ja säteet ovat niitä seikkoja jotka ovat itselle voimavaroja. Tehtävää sovellettiin siinä määrin, että auringon ylle piirrettiin myös pilvet, jotka varjostavat aurinkoa.



Kuvio 3. voimavara-aurinko mukailen FRISKI-työkirjaa. (Kivinen toim. 2011,9).

Toisena esimerkkitehtävänä mainitsen ”Päivä kuninkaana” tehtävän. Nuoret miettivät ryhmissä, mitä tekisivät jos olisivat päivän kuninkaana. Ryhmät esittelivät tuotoksensa tehtävän päätteeksi.

Ryhmä tapaamisissa on tehty kävelyretkiä puistoon, valokuvattu ympäristöä ja ryhmässä on käynyt vieraita puhumassa, mm. mielenterveyden asiantuntija. Ryhmässä on positiivinen mieliala ja jokainen jäsen huomioidaan yksilönä. Osallistujista on pidetty kirjanpitoa manuaalisesti, käyttäen Pelastusarmeijan rekisterivihkoa. Siinä on nuorten nimet, syntymäaika ja perhestatus (orpo, toinen vanhempi elossa tai havoittuvassa asemassa oleva). Tässä on noudatettu Pelastusarmeijan tapaa.

### 5.5. Menetelmät

Nuorten ryhmätoiminnan menetelmät ovat taustaltaan sosiaalipedagogisia. Friski on alun perin kehitetty EU-projektissa vuosina 2003–2006. Työkirjatehtävät ovat nuorten tekemiä ja ne sisältävät elämänhallintaan ja arkipäivään liittyviä tehtäviä. Tehtäviä voi tehdä yksin tai ryhmässä. Kirjan sisältämiä tehtäviä on tehty soveltaen nuorten ryhmissä Lontoossa, Hollannissa ja Norjassa. Suomessa niitä on käytetty Turun ammatti-instituutin Laiffi-kerhoissa. (Kivinen toim. 2011,2).

Mbabanen pilottiryhmän osalta oli mielessäni selvänä jo alun perin, että toiminnan tarkoituksena on aktivoida nuoria tekemään itse. Toimintatapaa haaruroidessa Friski-työkirja antoi kysymykseen vastauksen. Sen tehtävät perustuvat sosiaalipedagogiseen ohjaukseen ja nimenomaisena tarkoituksena on vahvistaa nuoria valinnoissaan ja päätöksissään. Friskin viitoittamana menetelmäksi ryhmätyöskentelyyn valikoitui sosiaalipedagoginen toimintatapa.

Terhi Haiminen sanoo pro-gradu tutkielmassaan, että elämänsuunnittelun tilalle on tullut sopeutuminen. Yksilön on vaikeaa hallita elämänsä käännteitä. Syrjäytyminen ja sosiaalinen putoaminen on arkipäivää ja se saattaa kohdata myös

ylemmissä sosiaaliryhmissä olevia. (Haiminen 2003, Niemen 2011,5 mukaan). Modernissa yhteiskunnassa on siis mahdollista syrjäytyä ja pudota kelkasta hyvässäkin asemassa olevan yksilön tai perheen. Elämän ennakoitavuus on kadonnut. Miten sitten yhteiskunnassa jossa suurimmalla osalla väestöstä ei alun perinkään ollut mahdollisuutta edes hyvinvoinnin maistiaisiin. Nuorten mahdollisuudet Swazimaassa ovat vanhempien varallisuuden tai stipendi periaatteen perustuvassa hyväntekeväisyydessä. Ilman rahaa on syrjäytetty yhteiskunnan marginaaliin jo lähtökuopissa. Swazimaan kaltaisessa ympäristössä mahdollisuudet perustuvat siihen onko yksilöllä tukija pyrkimyksilleen. Herää kysymys, eikö silloin joudu väistämättä alistettuun asemaan. Apu on ehdollista ja ehdot asettaa avun antaja. Se saattaa olla ehdollista tai ehdotonta, mutta tasavertaista se ei missään tapauksessa ole.

Haiminen puhuu samaisessa tutkielmassaan myös sosiaalipedagogiikkaan liittyvästä empowerment-aatesuuntauksesta. Empowerment tarkoittaa voimaannuttamista, valtaannuttamista ja sen pyrkimyksenä on elämänhallintataitojen vahvistaminen ja mahdollisuuksien resursoimista yhteisöille. (Haiminen 2003,6). Nuorten ryhmän osalta periaatteena on nimenomaan voimaannuttaminen ja luoda nuorille näköalaa nähdä itsensä subjektisena toimijana elämänhallinnan suhteen. Nuorten toiminnan suhteen ohjaajan keskeinen kysymys on – Voisivatko asiat olla toisin, miten edesauttaa nuorten selviytymistä uhanalaisissa olosuhteissa?

Sosiaalipedagogisen toimintatavan tavoitteena on vahvistaa yksilöä oman elämänsä asiantuntijana ja aktivoida vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja. Yhteisen hyvän ja demokraattisen toiminnan juurruttaminen yhteisöihin ja yksilöön on myös sosiaalipedagogisen toimintatavan tarkoituksena. (Haiminen 2003, 8.) Tieteenalana sosiaalipedagogiikka ei vain pyri määrittämään ongelmia vaan pyrkii olemaan myös vastauksena siihen miten ongelma ratkaistaan. Aktivointi ja toiminta ovat sosiaalipedagogiikan avainsanat. Pyrkimällä löytämään ongelmakohdat jo ennalta, tarjoaa se mahdollisuuden ennaltaehkäisevään ja ennakoivaan toimintaan. Nuorten ryhmän ohjelmaa suunniteltaessa ja sen tavoitteisiin pureutuessa kannattaa johtolangaksi ottaa ympäristön ongelmakohdat ja pyrkiä

luomaan tehtävät ja ryhmätoimintaa ennaltaehkäisevään suuntaan. Tällaisia tehtäviä voivat olla erilaiset ryhmätehtävät tai ryhmään osallistuvat luennoitsijat. HIV:n runtelemassa maassa on tärkeää huomioida seksuaalikasvatuksen merkitys ja asiantuntijuus. Tarjoamalla asianmukaista ja asiantuntevaa opetusta seksuaalisuuden saralla on sillä mahdollista saada aikaan ennaltaehkäisevä vaikutus nuorten seksuaaliseen käyttäytymiseen.

Sosiaalipedagoginen toimintatapa soveltuu projektityöskentelyyn sen kokeilevan luonteensa vuoksi. Sosiaalipedagogista otetta ei voi tarkasti määrittellä, sillä se soveltaa eri tieteenaloja. Sosiaalinen interventio on termi, jota käytetään sosiaalipedagogisia menetelmiä kuvatessa. Se on siis omiaan luomaan uutta ja muutosta, mikä on projektityöskentelylle ominaista. Projektit mahdollistavat kokeilun ja jonkin uuden muovaamisen pysyväksi toimintatavaksi. Swazimaassa Mbabanessa muutokselle on tarvetta. HIV on rampauttanut yhteiskuntaa ja terveyspalvelut ovat lasten kengissä. Kuningaskunta ei ole nähnyt tarpeelliseksi panostaa esimerkiksi mielenterveyspalveluihin. Suullisten lähteiden mukaan maassa on vain yksi psykiatrasta hoitoa tarjoava sairaala ja sen palveluksessa yksi psykiatri. Olen vierailut paikan päällä sairaalassa ja sen tarjoamat olosuhteet ja palvelut eivät mielestäni vastaa nykyaikaiselle mielenterveyshoidolle annettavia kriteerejä.

Nuorten, etenkin tyttöjen, kohtaama seksuaalinen hyväksikäyttö on liiankin yleistä. Mantoe Phakathi kertoo artikkelissaan, ennaltaehkäisy on parempi kuin hoito, joka kolmannen naisen kohdanneen seksuaalista hyväksikäyttöä lapsena. Näin ollen on siis helppoa perustella tarve projektille ja muutokselle. Jo yksistään seksuaalinen hyväksikäyttö luo tarpeen muutokselle. Terhi Haiminen antaa pro-gradussaan,sovellettuna, vastauksen kysymykselle – miksi projekti nimenomaan Mbabanen nuorille. Swazimaassa on vaikeaa saada luotettavaa ja ajantasaista tietoa sosiaalisesta tilanteesta ja arkaluontoisista asioista. Kun fakta tiedon saaminen on epäluotettavaa, tarjoaa sosiaalipedagoginen käytäntö projektityöskentelylle perustelut. Kun ehdottoman totuuden löytäminen on ongelmallista tai jopa mahdotonta on erilaiset käytännön sovellukset hyvä keino hakea vastauksia ja pyrkiä pureutumaan ongelmaan. Mbabanessa tiedonsaanti

on ongelmallista esim. juuri seksuaalisen hyväksikäytön osalta. Näin ollen sosiaalipedagoginen lähestymistapa tarjoaa dialogisuuteensa ja käytäntöön perustuvansa olemuksen kautta työkalun ongelmien kohtaamiselle. Projekti tarjoaa mahdollisuuden löytää ratkaisuja hätään ja kriisikohtiin. (Haiminen 2003, 14.)

Yksilön pyrkimys on muovata elämänsä ympäristöön sopivaksi ja niin, että hänen hyvinvointinsa toteutusi. Vallitseviin olosuhteisiin sopeutuminen on tarkoituksen mukaista, mutta toisaalta myös olosuhteisiin vaikuttaminen itselle suotuisaan suuntaan on tavoiteltavaa. (Haiminen 2003, 59). Ajatusta mukaillen nuorisoryhmällä on aikuisen ja asiantuntevan ohjauksen avulla mahdollisuus vaikuttaa myös lähiympäristön muovautumiseen. Ohjaajan merkitys korostuu ympäristössä jolle leimallista on turvattomuus. Lähestymistavan tulee olla enemmänkin emansipoiva kuin manipuloiva. Dialogissa vaikuttamismahdollisuuksista on keskustelua hyvä ohjata demokraattisuutta ja osallistavuutta kohden ja esiin nouseviin aiheisiin tulisi löytää rauhanomaiset perustelut. Nuorten vastuuttaminen ja vastuunantaminen on suotavaa. Esimerkiksi jos halutaan pitää ruoanlaittoryhmä tapaaminen, voi nuorille antaa rahat ja he itse tekevät ostokset ja valmistavat ruoan.

Haiminen tutkielmassaan esittelee Leena Kurjen ja Juha Hämäläisen sosiaalipedagogisen intervention ideaalimallin viisi vaihetta. Ensimmäinen vaihe on tutustuminen sosiaaliseen todellisuuteen eli tunnettava ympäristö jossa toimitaan. Seuraavaksi on sosiaalipedagoginen diagnoosi, jonka tarkoitus on jäsentää olemassa oleva tilanne. Analysoida ympäristöstä saatu informaatio. Kolmas vaihe on toiminnan suunnittelu. Tieto nykytilasta ja toimintakentän kartoituksen mukaan tehdään ohjelma, jonka mukaan interventio tai toiminta etenee. Nuoret tulisi ottaa jo tässä vaiheessa mukaan. Palutteen kerääminen kuuluu interventiomalliin neljäntenä. Arviointi on viides kohta ja oleellisen tärkeä. Onnistumiset, epäonnistumiset ja tavoitteiden saavuttamisen kirjaaminen paitsi auttaa analysoimaan saavutettuja tuloksia, myös antaa taustatietoa vastaavanlaisille interventioille. (Haiminen 2003, Kurjen & Hämäläisen mukaan, 1997, 50-54 mukaan).

Mbabanessa olen törmännyt keskusteluissa siihen, että kansalaisjärjestöt kokevat jonkinlaista mustasukkaisuutta toisistaan ja eivät mielellään jaa tietoa, saati

tee yhteistyötä toistensa kanssa. Oma näkemykseni on, että työmuotoja tulisi kehittää nimenomaan yhteistyötä suosivaan muotoon. Jos vertaa suomalaista nuorisotyötä niin väistämättä ajatus vie siihen suuntaan ,että koska Suomessa on yhtenäinen koulutus, lainsäädäntö ja yhteiskunnan tarjoamaa toimintaa, on se positiivinen seikka työmuotojen ja tulosten kannalta. Tietoa voidaan jakaa ja yhteistoiminnalle on tilaa.

## 5.6 Nuorisoryhmän haasteet

Tehi Haimisen pro gradussa mainitaan interventiomallin suunnitteluvaiheen sisältävän ainakin seuraavat haasteet: 1) päämäärien selkeä määrittely ja ilmaisu, 2) tavoitteiden realistinen määrittely, 3) tärkeysjärjestys, 4) voimavarat ja valinnat niiden suhteen, 5) ajankäyttö ja resurssit ja 6) tavoitteisiin sopivien keinojen löytäminen. (Haiminen 2003, 65). Interventiomallilla hän tarkoittaa nimenomaan nuorisotyöhön suunnattua interventiota syrjäytymiseen ehkäisyksi. Haimisen esittämät haasteet tuntuvat hyvinkin tutuille.

Haasteet Mbabanen nuorisoryhmän osalta ovat samankaltaisia. Pilottiryhmä on toiminnassa ja siihen liittyen voin tehdä havaintoja vertaillen haasteita Haimisen luettelemiin haasteisiin. Päämäärien osalta voi tässä vaiheessa enemmänkin visioida kuin luoda selkeät päämäärät. Yhteistyökumppanista ja sen tavoitteista ei ole vielä tietoa, joten päämäärät ovat siltä osin alttiina muutokselle. Ryhmässä nuoret itse ovat luoneet tavoitteita toiminnalle ja ne riittävät toiminnan jatkuvuudeksi, mutta ryhmäkoko on syytä pitää toistaiseksi riittävän pienenä päämäärien saavuttamiseksi. Tavoitteiden realistisen määrittelyn apuna voi käyttää pilottiryhmästä saatuja tietoja. Arvokkaana tietojen keruumenetelmänä näkisin Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden suorittamat tehtävät harjoittelun yhteydessä, jo ennen varsinaisen hankesuunnitelman laatimista. Niiden avulla on mahdollista muovata tavoitteet ympäristöön sopiviksi. Tärkeysjärjestystä voi tarkastella asettamalla vertailuun nuoret, yhteisö, ympäristö ja toimijat. Tärkeysjärjestyksen määrittelee yhteistyötahot koottujen tietojen pohjalta. Voimavaroihin ja valintoihin niiden suhteen kiinnittäisin erityistä huomiota. Pelastusarmeijal-



la on käytössä asiantuntemusta ja kokemusta ympäristössä toimimiseen. Mielestäni merkittävänä seikkana tulisi huomioida mahdollisen hankkeen henkilöstön rekrytoinnissa paikallinen työvoima. Tämä noudattelee myös kehitysyhteistyölinjauksia. Voimavaroja ja valintoja suunnitellessa paikallinen osaaminen on keskiössä ja suomalainen resurssointi tulisi kohdentaa erityisesti tämä huomioiden. Asiantunteva koordinointi ja koonti on suotavaa. Ajankäyttö ja resurssit ovat kohtuullisen helposti suunniteltavissa nykyisen ryhmän osalta. Mikäli nuorisotyön laajentamiskäytäntöä kirjataan tulevaisuudelle on niiden osalta mietittävä ajankäytön ja resurssien lisäämisen tarvetta. Nykyinen ryhmä antaa viitteitä molemmista. Tavoitteisiin sopivien keinojen löytämiseksi näkisin työryhmän muodostamisen oleelliseksi. Ajantasaisen ja molempiin suuntiin toimivan viestinnän keinojen miettiminen on avainkysymys yhteistyön onnistumiselle ja sopivien keinojen löytymiselle.

Msunduza ympäristönä ei muodosta erityistä haastetta, pikemminkin päinvastoin. Alue on pieni ja turvallinen ympäristö toimia. Nuoret ovat helposti saatavilla. Suurimman haasteen muodostaa nuorten suuri määrä. Jos nuorisotyö saatuulta siipiensä alle voi haasteena olla osallistujien määrän suuruus ja siinä tapauksessa sopivan tilan löytäminen työskentelylle. Nykyinen tila on puutteellinen nykyisellekin pienelle ryhmälle. Alueella on neljä High Schoolia ja oppilasmäärät: Mother Dolorosa High 690 (335 poikaa, 355 tyttöä), KaBoyce High 527 (269 poikaa, 258 tyttöä), John Wesley High 186 (85 poikaa, 101 tyttöä) ja St. Francis High 472 (198 poikaa, 274 tyttöä) eli alueella yhteensä 1689 nuorta koululaista. (Tiedot oppilasmäärästä saatu kouluista).

Haasteena on mielestäni vakiintuneen työmuodon löytäminen ja yhteistyöverkoston välinen vuorovaikutus. Nuorten määrä ja heidän sosiaalinen eriarvoisuutensa on myös haasteena. Sosioekonomiset erot poikkeavat suuresti ja nuorten itsensä kertoman mukaan ryhmäpaine on suurta nuorten keskuudessa. Keskiössä työn osalta on mielestäni kommunikointi ja yhteisten tavoitteiden löytäminen ja ennenkaikkea nuorten aktivoiminen. Pilottiryhmän osalta ajatus on ollut, että nuoret itse tekevät. Ympäristön ja sen haasteiden tunteminen on lopuksi alleviivattava.



Kuva 3. Asumus, Mbabane. Swazimaa (c. Ropponen, 2013)

## 6 POHDINTA. ARVIOITA HANKEAIHION TOTEUTUKSESTA

### 6.1 Pelastusarmeijan rooli hankeaihion toteutuksessa

Pelastusarmeijan Mbabanen osaston kanssa yhteistyö hankeaihion luomisessa on ollut antoisaa ja hedelmällistä. Palavereissa on asetettu suuntaviivat hankkeen toteuttamiseksi. Kapteeni Nhlanhla Thulani Ziqubun kanssa käydyissä keskusteluissa hankeaihion tavoitteiksi on hän esittänyt, että pelastusarmeijan yhteisötyötä laajennettaisiin nimenomaan nuorisotyön suuntaan. Pelastusarmeija on tehnyt vuosia yhteisötyötä ja terveysvalistusta homebased care ohjelman puitteissa, mutta nuorisotyön saralla sillä ei ole ollut riittäviä resursseja. Pelastusarmeija on halukas yhteistyöhön ja näkee sosiaalipedagogisen menetelmän juurruttamisen, osaksi nuorisotyötä, arvokkaaksi ja merkittäväksi tekijäksi nuorten tukemiseksi. Pelastusarmeija on lupautunut jatkamaan nuorisoryhmän keran viikossa tapahtuvia kokoontumisia ja näin ollen ylläpitämään jo aloitettua toimintaa. Hankeen suunnittelun tueksi tämä on merkittävä lisäarvo. Ryhmä kuitenkin pidetään sovitusti toistaiseksi lähes suljettuna ja riittävän pienenä. Kapteeni Ziqubu on todennut, että näin pystytään ylläpitämään ryhmän toimintaa niukoilla resursseilla. Pelastusarmeijan toiveena on ollut, että Turun AMK:n opiskelijat voisivat suorittaa harjoittelujaksojaan osana nuorisoryhmän toimintaa. Vaikka rahoitusta ei vielä olekaan, on mahdollista ylläpitää pieni muotoista toimintaa ja jatkaa työtä hankkeen suuntaan. Pelastusarmeijasta on luvattu, että yksi sosiaalityöntekijä jatkaa ryhmän toimintaa.

Mikäli hanke toteutuu, pelastusarmeija toimii sen yhteistyökumppanina. Rahoitusta suunnitellessa on toivottu otettavan huomioon erityisesti paikallisen henkilökunnan palkkaaminen. Pelastusarmeijassa on tähdennetty erityisesti sitä, että heillä on asiantuntemus toimia Msunduzan ympäristössä.

Hankeaihion sisällöksi ja tarpeiksi on määritelty rakentaa nuorisotyön pohja, jonka tavoitteena on tarjota elämänhallintataitoja Msunduzan alueen nuorille.

Tavoitteena on tukea heidän aikuistumistaan epävakaisissa oloissa. Nuorille tarjotaan ohjattua ryhmätoimintaa ohjaajien toimesta, heille järjestetään retkiä, tarjotaan terveystasvatusta ja tuetaan heidän siirtymistään itsenäiseen elämään. Tavoite on asetettu palvelemaan koko yhteisöä, koska nuoren aikuistuessa tasapainoisesti synnyttää hän positiivista ilmettä ympäristöönsä. Esimerkin voimasta nähdään mahdolliseksi teiniraskauksien, rikollisuuden ja päihteidenkäytön välttämisen.

Olen laatinut käydyistä keskusteluista ja palavereista saadun informaation pohjalta SWOT-analyysiin perustuvan kaavion:

<p><b>Vahvuudet</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Msunduzan infrastruktuurilta helppo lähestyä</li> <li>-Turun AMK:n asiantuntemus</li> <li>-Pelastusarmeijan asiantuntemus</li> <li>-Nuoret ovat lähellä ja helposti lähestyttävissä</li> <li>-Kustannustehokkuus</li> </ul>	<p><b>Heikkoudet</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Tilojen puutteellisuus</li> <li>-Käytettävissä olevat resurssit</li> <li>-Ohjelman puutteellisuus</li> <li>-Koordinoinnin puute</li> <li>- Tiedon kulku ja sen hallinta tehokkaasti</li> </ul>
<p><b>Mahdollisuudet</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Turun AMK harjoittelijoille erialojen paikkoja ryhmässä</li> <li>-Todellisen muutoksen aikaansaaminen Msunduzassa</li> <li>-Projektien yhdistäminen, monimuototyö</li> </ul>	<p><b>Uhat</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Vuorovaikutuksellisen yhteistyön puute</li> <li>- Rahoituksen puuttuminen</li> </ul>

Kuvio 4, SWOT- analyysi, mukailen (A.Humphrey)

## 6.2 Ryhmästä saadut havainnot

Pilottiryhmän muodostaminen on ollut mielenkiintoinen prosessi ajatuksesta käytäntöön. Ajatus lähti selkeästä tarpeesta Mbabanen ja erityisesti Msunduzan nuorille. Käytännön toteutuksessa oli pelastusarmeija suurena apuna luomassa suuntaviivoja ja kutsumassa sopivia nuoria ryhmään. Etukäteen käydyt keskustelut sosiaalityöntekijöiden kanssa helpottivat ryhmän kanssa toimimista. Heidän ympäristön ja nuorten tuntemus oli merkittävä seikka ryhmätoiminnan onnistumiselle.

Ryhmän toimiminen noudatteli selkeästi Tuckmanin kaavaa. Havaintojen mukaan oli eriteltävissä aloitusvaihe, kuohuntavaihe ja sopimisvaihe. Elokuussa saattoi jo havaita ryhmänä toimimista. Nuoret olivat tutustuneet toisiinsa ja ohjaajiin. Heille muodostui yhteishenkeä, joka oli nähtävissä ryhmätehtävien sujumisena. Koska ryhmä kokoontui vain kerran viikossa noin tunnin ajan ja sille ei vielä ollut rakennettu selkeää ohjelmaa, ei sen toiminnasta voi vielä tehdä tarkkoja johtopäätöksiä.

Ryhmän toimintaan lokakuussa liittyneet opiskelijat Tea Kangasniemi ja Minna Kriikkula suorittivat nuorille kyselytehtävän, ”Mitkä ovat parhaita asioita ryhmässä ja mikä saa tulemaan uudestaan”? Nuoret vastasivat:

- elämänhallintataidot, haasteet
- että saadaan tietoa asioista ja ymmärtää, että pystytään saavuttamaan asioita yrittämällä ja osataan kommunikoida toisten kanssa
- ryhmä auttaa ylläpitämään sosiaalisia arvoja kuten; rakkaus, välittäminen, kunnioitus ja vieraanvaraisuus.
- että ryhmä on aina yhdessä ja ohjaajat ovat niin kuin ystäviä ja me pystytään puhumaan niiden kanssa
- pelien pelaaminen, meillä on paljon hauskaa ja opitaan lisää asioista joilla voidaan auttaa muita ihmisiä (alkuperäisestä englanniksi kirjoitetusta tekstistä suomentanut Kari Ropponen).

Ryhmä oli siis saavuttanut ne sille asetetut tavoitteet, että nuorille pystytään tarjoamaan mielekästä tekemistä ja tehtäviä. Opinnäytetyöni ja opiskelijoiden tuottama materiaali ryhmätoiminnasta tarjoavat tietoa hankesuunnitelmaa varten.

Eettisyyden kanalta ryhmässä noudatetaan vaitiolovelvollisuutta. On sovittu, että mitä ryhmässä puhutaan se myös jää sinne. On tärkeää huomioida ympäristön tuomat rajoitukset. Ryhmän kannalta on mietittävä, ettei sillä ole leimaavaa vaikutusta nuoriin. Esimerkiksi ajatus pelkääntään tytöille suunnattavasta toiminnasta ei ole mielestäni kannatettavaa. Sillä saattaa olla leimaava vaikutus tyttöihin. Vieraassa kulttuurissa toimimisessa on erityistä huomiota kiinnitettävä eettisyyteen ja on välttämätöntä käydä yhteistyökumppanin kanssa keskustelua siitä, mikä on hyväksyttävää nimenomaisessa ympäristössä.

Työn luotettavuuden kannalta on hankkeesta luotava raportointi- ja seurantaohjat jokaiselle yhteistyökumppanille. Nämä on myös arkistoitava luotettavasti. Raportoinnissa noudatetaan sovittuja käytäntöjä ja ne on kaikille osapuolille tehtävä tiettäväksi.

Sosiaalialan työ on yhteinen matka, yhteiseen suuntaan ympäristöstä riippumatta. Kiitollisuus kokemistani haasteista on lähtemätön ja antanut suunnan tulevaisuuden haasteille. Nuorisotyö Swazimaassa on haasteellista, mutta palkitsevaa. Olen saanut olla mukana toiminnassa, jolla on merkitystä ja toivon matkan jatkuvan muutosten suuntaan. Teorian ja käytännön toimien yhteen sovittaminen on haaste, johon tarvitaan yhteistyötä ja avoimuutta. Rehellisyyttä ja vuorovaikutusta olen saanut kokea työssäni Swazimaassa Mbabanessa.



Kuva 3. Mlillwane, Swazimaa(c Ropponen 2013)

## LÄHTEET

Arminen.P., Peltoniemi.V., ja Tuomainen.T. 2012. Ryhmästä oppijaksi. Tukea ryhmätyöskente-  
lyn aloitukseen. Tampereen ammattikorkeakoulu 2012. Viitattu 06.11.2013.  
[http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/42569/Arminen\\_Peltoniemi\\_Tuomainen.pdf?sequence=2](http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/42569/Arminen_Peltoniemi_Tuomainen.pdf?sequence=2)

Artikkeli, Bulletin 2009. Viitattu 06.11.2013. <http://www.who.int/bulletin/volumes/87/5/09-010509.pdf>

Arto.J. 2005. Kohti kumppanuutta Kuinka Suomi oppi tekemään kehitysyhteistyötä 1965–  
2005.Viitattu 06.11.2013. <http://www.kaapeli.fi/artto/keh40.pdf>

Haiminen.T. 2003. Nuoret toiminnassa-Nuorten projektimaisen toiminnan sosiaalipedagogista  
tarkastelua. Pro gradu-tutkielma Jyväskylän yliopisto 2003. Viitattu 06.11.2013.  
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/12902/G0000178.pdf?sequence=1>

Hakkarainen.J. 2009. Sosiaalipedagogiikka ja sosiokulttuurinen innostaminen ammatillisen  
identiteettini rakennusaineena. Opettajankoulutuksen kehittämishanke. Tampereen ammatilli-  
nen opettajakorkeakoulu 2009. Viitattu 06.11.2013.  
[https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/8096/Hakkarainen.Johanna.pdf?sequenc  
e=2](https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/8096/Hakkarainen.Johanna.pdf?sequence=2)

Hautala.H. Viitattu 09.11.2013 [http://www.heidihautala.fi/2011/10/kehitysyhteistyomaararahat-  
eduskunnassa/](http://www.heidihautala.fi/2011/10/kehitysyhteistyomaararahat-eduskunnassa/)

Hautala,T., Ojalehto.M. & Saarinen.J. (toim.)2012, Työelämää kehittämässä. Ammattikorkea-  
koulu projektimaisen kehittämisen kumppanina. Viitattu 06.11.2013.  
<http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522162625.pdf>

Järvelä.Johanna Kristiina. 2008. Etujoukoista valtavirtaan. Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan  
kehitysyhteistyön historiaa 1950-luvulta nykypäivään. Pro gradu tutkielma Helsingin yliopisto  
2008. Viitattu 06.11.2013.  
<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/36543/etujouko.pdf?sequence=2>

Kaipio.K. Ryhmäytyminen ja yhteisöllisyys oppimisen apuna. Jyväskylän koulutuskeskus. Viitat-  
tu 06.11.2013. [www.kuraattorit.net/sites/kuraattorit.../Kalevi%20Kaipion%20esitys.ppt](http://www.kuraattorit.net/sites/kuraattorit.../Kalevi%20Kaipion%20esitys.ppt)

Kansainvälinen televiestintäliitto ITU,2009. Viitattu 06.11.2013.  
<http://global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=168232>

Keltikangas-Järvinen.L. 2002. Hyvä itsetunto.WS Bookwell Oy, Juva 2002

Kivinen.O (toim.) 2011. Friski Elämänhallinnan oppimateriaali. Turun ammattikorkeakoulu. Tur-  
ku 2011. Tampereen yliopistopaino – Juves Print Oy, Tampere 2011

Mndzebele A. & Walters R. 2009. Evaluation report. The Salvation Army Community care pro-  
gramme

Ndusimo Ndlela.W. 2005. The Paradox of Enabling Strategies and Housing Improvements  
Msunduza, Mbabane, Swaziland. Viitattu 06.11.2013.  
<http://www.lth.se/fileadmin/hdm/alumni/papers/um2005/um2005-12.pdf>

NERCHA ( National Emergency Council on HIV/AIDS 2013.Swaziland National Strategy for  
Social &Behavior Change Communication 2009-2014. Viitattu 06.11.2013  
[http://www.k4health.org/sites/default/files/NSBCC\\_Strategy-30-10-2010-final.pdf](http://www.k4health.org/sites/default/files/NSBCC_Strategy-30-10-2010-final.pdf)



Salonen Kari 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulu. Turku 2013. Viitattu 19.11.2013 <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Soininen.S (toim.) 2011. Luovuutta! Taide- ja kulttuurikasvatuksen menetelmäopasmonikulttuuriseen nuorisotoimintaan. Kulttuuriyhdistys Väristys ry. Katso! – projekti. 2011 Kopijyvä, Jyväskylä. Viitattu 06.11.2013. [http://siperia.info/luovuutta\\_opas\\_nettiin.pdf](http://siperia.info/luovuutta_opas_nettiin.pdf)

Tallgren.S. 2008. Ryhmän monet mahikset – Vapaa-ajan pienryhmä nuorten kasvuyhteisönä. Pro gradu-tutkielma, Helsingin yliopisto 2008.

ThembinkosiMhlongo.G. 2005. Drug abuse in adolescents in Swaziland.University of South Africa 2005. Viitattu 06.11.2013 <http://uir.unisa.ac.za/xmlui/bitstream/handle/10500/2363/dissertation.pdf?sequence=1>

Ulkoasiainministeriö kehityspoliittinen osasto. 2005. Hanketuen käsikirja. Viitattu 06.11.2013. [http://www.projectia.fi/C225736000379743/0/89724E4D96F7F23CC225739B00435066/\\$FILE/Hanketuki\\_suunnop\\_su.pdf](http://www.projectia.fi/C225736000379743/0/89724E4D96F7F23CC225739B00435066/$FILE/Hanketuki_suunnop_su.pdf)

Ulkoasiainministeriö 2010.Suomen kehitysyhteistyön perustilastot. Viitattu 19.11.2013 <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=208257>

Ulkoasiainministeriö 2012a. Kehityspoliittikkaa ja – yhteistyötä koskeva kertomus 2011. Viitattu 06.11.2013 <http://www.formin.fi/Public/default.aspx?contentid=258014>

Ulkoasiainministeriö 2012b. Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhanketuen ohjeistus. Viitattu 06.11.2013 <http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=34673&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö 2012c. Suomen kehityspoliittinen toimenpideohjelma. Viitattu 07.11.2013. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=241944>

United Nations Development Programme 2013. Human Development Report. Viitattu 19.11.2013 <http://hdrstats.undp.org/images/explanations/SWZ.pdf>

UNICEF 2010. 2010 year annual report. Viitattu 06.11.2013 [http://www.unicef.org/swaziland/SWZ\\_resources\\_annualreport2010s.pdf](http://www.unicef.org/swaziland/SWZ_resources_annualreport2010s.pdf)

Vähämaa.J. 2011. Katulasten psykososiaalinen tukeminen. Opinnäytetyö. Helsingin Diakonia Ammattikorkeakoulu 2011. Viitattu 06.11.2013. [http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/31314/Vahamaa\\_Jessica\\_2011.pdf?sequence=1](http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/31314/Vahamaa_Jessica_2011.pdf?sequence=1)

Äijälä,P. Mikkola,K. & Pannula Toft,P. 2005. Kansainvälisille järjestöille (INGO) suunnatun tuen arviointi. Evaluation of support allocated to international non-governmental organisations (INGO) (89837301) loppuraportti. Biota Bd 2005.

## Liite 1

### Project Format

Project location:	The project will take place in Msunduzi area of Mbabane town, Hhohho region of Swaziland. Property to use is located at the Salvation Army's premises. Containing one room and kitchen. Also the surroundings and possible field trips will be provided
Brief description of the project:	<p>The program is designed to provide livelihood skills and elements of success. Building capacity among youth around Msunduzi to become independent and self-reliant adults. The youth work's underlining is active participation and young ones working as a subject rather than object. Methods to be used are based on similar as FRISKI-project and those psychosocial methods which the Salvation Army has proved to be efficient among youth work. Other specific activities will be used as planned together with participants of the project. All activities are carefully planned aiming to support and activate young to take responsibility, plan and fulfill their path towards adulthood in a balanced matter. Piloting the youth work demands that the number of participants are limited (10-20), age 13-17 year. In that matter it makes possible to enlarge the size of the group or groups.</p> <p>Months of from June to October will be aimed for forming the group and carry out the methods. This work will be done by Kari Ropponen, Familia Raittola, Obed Magaia and Nomcebo Mkhonta. Later on week 41 there will be first two Turku Uni students launching their practice period within the project. Outi Kivinen will be as a supervisor of the project.</p> <p>Launching of this project is part of Kari Ropponen's thesis for Turku University of Applied Sciences. Mandatory of the project planning is Turku University of Applied sciences. Aim of the piloting is</p>

	to write a project proposal to Ministry for Foreign Affairs of Finland.
Description of who will benefit:	<p>OVC will be the main benefiter in matter of support of the peer group (participants). Activation and regular meetings will provide means for experience of success. In larger picture benefiter is whole community of Msunduza as today's young are tomorrow's adults.</p> <p>The Salvation Army of Mbabane and Turku University of Applied Sciences will benefit greatly from cooperative work as exchanging of knowledge and cultural dialog. The project opens a field for new kind of youth work thru bridgework of two continents knowledge and experience of youth work.</p>
Number of people who will benefit:	Instructors (planning and execution group) 4, young ones 10-20, piloting period. Community of Msunduza. After piloting and if project fund will be addressed numbers can be expanded.

## Liite 2

### PILOTTIMUISTIO

Ensimmäinen palaveri pilottiryhmän tiimoilta pidettiin 21.5.2013. Ohjausryhmän kokoontumisia ollut yhteensä 9, vaihtelevalla kokoonpanolla Nomcebo Mkhonta, Obed Magaia, Kari Ropponen, Familia Raittola ja kapteeni Nhlanhla Zigubu. Ennen ensimmäisen pilottiryhmän kokoontumista, ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa. Tapaamisten aikana keskusteltiin ja luotiin pohjaa pilottiryhmän toiminnalle. Ajatustenvaihtoa on alusta saakka aiheuttanut ryhmän koko ja ikähaarukka. Msunduzan alueella on runsaasti nuoria ja tarvetta ohjatulle nuorisotoiminnalle. Pelastusarmeijan suunnalta ollut toiveita, että ikää eikä osallistujamääriä rajattaisi. Tapaamisten aikana kuitenkin keskusteltiin ryhmän toimivuuden, etenkin ryhmäytymisen, kannalta olevan parasta rajata osallistujamäärä ja ikä. Sovittiin, että osallistujia voi olla 10–20 ja iältään 13-17vuotiaita. Ikähaarukka noudattelee vuosia jolloin nuoren katsotaan olevan teini-ikäinen. Ryhmän tavoite on toistaiseksi jossain määrin selkeytymätön. Pilottiryhmän tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä mitä ja miten ryhmä asettaa lopulliseksi tavoitteekseen. Ryhmä on valittu nuorista, joiden koulumaksuja pelastusarmeija tukee. Väljästi on ryhmän tavoitteeksi kirjattu – Build capacity among the youth around Msunduz and surroundings to become independent and self-reliant adults.

Ensimmäinen nuorten pilottiryhmän kokoontuminen pidettiin 21.6.2013. Pelastusarmeijan listoilta oli kutsuttu 16 nuorta, joista yhdeksän saapui paikalle. Kolme poikaa ja kuusi tyttöä; iältään 13–17. Ensimmäisellä kerralla ohjaajina Kari Ropponen ja Nomcebo Mkhonta. Tapaaminen sujui ujustellen ja toisiimme tutustuen. Tehtävänä oli luoda perusajatus ryhmälle, kirjata säännöt ja suunnitella aktiviteetteja. Ryhmä on sen jälkeen kokoontunut 11 kertaa ja osallistujakeskiarvo on 7,5. Enimmillään nuoria on ollut paikalla 10 ja vähimmillään 3. Ryhmän tapaamiset kirjataan. Niistä käy ilmi osallistujamäärä ja toiminta. Lisäksi

kirjanpidossa on nuorten nimet, ikä ja perhestatus; orpo, toinen vanhempi elossa tai haavoittuvassa asemassa oleva.

Ryhmän tavoitteet ovat edelleen avoimet. Ongelmaksi on muodostunut nuorten motivoiminen omaehtoiseen toimintaan. Ilmeistä on, että he näkevät aikuisen auktoriteettina, eivätkä ole tottuneet suunnittelemaan toimintaa. Ryhmä ohjauksen teoriapohjaa ollaan suuntaamassa sosiaalipedagogisen ajattelumalliin suuntaan. Sosiaalipedagogiikka voidaan nähdä käytännön pedagogiikkana, joka toimii käytännön kasvatustapahtumana yhteiskunnan laitamilla (Johanna Hakkarainen 2009). Kasvatustoiminta ei ole siis erillään ympäristöstä vaan vuorovaikutuksessa sen kanssa. Pelastusarmeija on käyttänyt ja käyttää psykososiaalista lähestymistapaa. HIV/AIDS:n runtelemassa ympäristössä on nähty erityisen tärkeäksi tarjota tukea ei vain fyysisiin, vaan myös traumaterapeuttisiin tarpeisiin. Ryhmässä on tehty Tree of life- tehtävää sosiaalinen verkostoni ja haaveiden puu , pelejä, piknikkejä ja soveltaen FRISKIä (Kivinen, 2011)

Kesäkuusta elokuun alkuun osallistujia määrä on ollut melko vakio. Elokuussa alkoi näkyä vaihtuvuutta ja osallistujia katoa ryhmässä. Tämä saattaa selittyä sillä, että elokuun 16 pvä alkoi koulujen lomat, jatkuen 10.9. saakka. Sekä 20.9 oli vaalien vuoksi yleinen vapaapäivä. Syyskuun 6pvän tapaaminen peruttiin.

Viimeisimmässä, 17.9.2013, pidetyssä palaverissa oli läsnä Kari, Nomcebo ja Nhlanhla. Keskusteltiin ryhmän tulevaisuudesta.

Oltiin yhtä mieltä siitä, että ryhmällä on tulevaisuutta. Palaverissa sovittiin ja tarkennettiin, että ryhmän kielenä käytetään englantia. Nomcebo toimii vastuuhenkilönä Tealle ja Minnalle. Pelastusarmeijan näkökulmasta lasketaan (pelastusarmeija tekee) alustavaa budjettia mahdolliselle hankkeelle.

Ajatuksia hankkeen taustaksi:

-työryhmän perustaminen

- yhteisötyösopimus
- tavoitteiden ja ohjelman kirjaaminen
- Opiskelijatehtävät
- Budjetti
- Myös mahdollisuus ettei hankerahoitusta haeta vaan ryhmää jatketaan opiskelijatoimin

Rohkea mieli, avoin katse ja motivaatio 😊

### Summary

- Eka kokoontuminen 21.5 – ohjausryhmällä sen jälkeen 9 tapaamista, viimeisin 17.9.
- Ryhmä 11 tapaamista, ka 7,5.
- Tapaamiset kirjattu
- Tree of life, pelejä, piknikkejä, soveltaen FRISKIä
- Haasteena resurssit, nuorten motivoiminen ja sitouttaminen, sekä toistaiseksi selkeytymätön tavoite
- Tässä vaiheessa pilottiryhmä antaa tietoa haasteista ja infoa tavoitteiden luomiseen
- Työryhmä tarvitaan

## Liite 3

Project Youth Work in Msunduza

### Schedule 2013

Group name:

Meetings on Friday at 3pm, twice a week on holidays

#### June

21th: PLANNING

28th: PLANNING, PHOTOGRAPHING MSUNDUZA

#### July

5th: PLANNING, STORIES BEHIND TAKEN PHOTOS, PEER PRESSURE  
EXERCIZE

12th: RIVER OF LIFE

19th: GOING TO PARK, SHOOTING THE VIDEO "IF I'D BE AN ANIMAL I'D BE.."

26th: OPENING RIVERS OF LIFE, PLAYING

#### August

2nd: THE TREE OF LIFE part 1

9th: THE TREE OF LIFE part 1, SINGING

16th: PIKNIK IN THE PARK, PRESENTATION OF FINLAND (10am)

23th: THE TREE OF LIFE part 1&2...3 tehnyt

27rd: FOREST OF LIFE

30th: SOCCER (advertising!)

PLANNING THE CHARITY EVENT (umhlanga?) Tea ja Minna?

#### September

4th: SINGING, IMPROVISING

6th: TRIP TO MANTENGA (OR?)

13th: SCRIPT OF OUR PLAY (LIFE SKILLS?)...Friski tehtävät 2 – Minä itse ja sosi-

aalinen verkostoni. Tehdään Voimavara-aurinko Friskistä

20th: THE PLAY, SCRIPT CONTINUES

24<sup>th</sup> : Forest of life???

27th: THE PLAY, MATERIALS

### October

4th: MAKING PIZZA

11th: THE PLAY

18th: THE PLAY ....Tea ja Minna tutustumaan....tehdään trippi silloin

25th: EVENT.....Suunnittelua

### November

1st: HAND WORK (GIRLS/BOYS)

8th: MEDIA TALK

15th:

16<sup>th</sup>Sat Event-Tapahtuma

22nd: MOVIES

29th:

### December

6th:

13th:

20th:

27th: